

Odnowiony kościół
św. Piotra i Pawła
najpiękniejszą
świątynią świata
str. 10-11

Jak działa
państwowa opieka
dla osób starszych
i chorych?
str. 14-15

KURIER WILEŃSKI

25-26 kwietnia 2023 r.

Nr 47 (19258)

Cena 0,80 euro

Chiny podważają suwerenność krajów bałtyckich?

str. 4-5

Fotomontaż Marian Paluszkiewicz

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

www.kurierwilenski.lt www.facebook.com/kurier.wilenski www.instagram.com/kwmag/

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt).

Zastępcy red. nacz.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczys,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwilenski.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 3000 egz.

*MaterialiŲ niezamówionych redakcja nie
zwraća. Zastrzeżenie o prawie
do skracania i adiacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbierane z opinii redakcji.*

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2021.

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2022.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Aleksander Borowik

Miało być przyjaźnie
dla środowiska, a stało
się groźnie dla życia.

Zwężone ulice Wilna
stały się takimi labiryntami
drogowymi, że za sprawę
wzięła się... prokuratura!
Jakby nie miała ważniejszych
rzeczy do załatwiania. I ka-
zała odstawić stare tory!

Komentarz dnia

Nieprzejezdne Wilno

Bo na ulicach stolicy — tych w centrum, ale i na peryferiach, pojawiło się tyle przeszkód — zielonych wysepek, szerokich trawników i miejsc parkingowych, że wozy służb specjalnych nie mogą dotrzeć do miejsc przeznaczenia. Manewrujące z trudem samochody strażaków śpieszących na miejsce wypadku, często uszkodzają pojazdy mieszkańców, które tarasują drogi.

Urzednicy, jak te małe dzieci, tłumaczą, że trzy metry wystarczą do przejazdu; podpierają się oświadczeniem byłego mera, że przecież z Wilna nie zrobią Mińska z jego rozległymi alejami.

No tak, ale po kiego walca asfaltowego było „europeizować” i tak problematyczne drogi. W centrum — historycznie wąsko ukształtowane ulice, a w nowo-starych dzielnicach podwórka zaplanowane na jeden samochód na trzy rodziny.

Teraz będzie odwracanie kota ogonem. Ale wyburzenie i asfaltowanie nie będzie przecież opłacone z tak modnych ostatnio środków unio-europejskich. Czyli będzie robota dla firm, poprzedników „nowelizacji”. Może to i dobrze — mniej będzie bezrobocia, a samochody w korkach zmniejszą statystykę wypadków drogowych... ■

1,2 proc. od podatku dochodowego dla „Kuriera Wileńskiego”

Apelujemy do Czytelników o przekazanie na redakcję „Kuriera Wileńskiego” tych 1,2 proc. od wpłaconego w 2022 r. do PIP podatku dochodowego. Płatnika podatku to nic nie kosztuje, a dla nas jest wydatną pomocą. Twoja pomoc, Czytelniku, będzie znacznym wsparciem naszych skromnych redakcyjnych sił.

Jak można wesprzeć „Kuriera Wileńskiego”? Wystarczy do 2 maja br. złożyć elektronicznie wniosek FR0512. Możemy go przekazać za pośrednictwem EDS (Elektroninio deklaravimo sistema) po wejściu na stronę <https://deklaravimas.vmi.lt>, wybierając Deklaravimas > Pildyti formą. Wniosek złożony po 2 maja br. nie będzie rozpatrywany. Zostanie on także odrzu-

cony, jeżeli w terminie przed 2 maja nie złożymy deklaracji podatkowej GPM311 za 2022 r. Dodatkowe informacje dotyczące składania deklaracji FR0512 można uzyskać na stronie www.vmi.lt lub telefonicznie pod nr tel. 1882.

Aby wypełnić wniosek FR0512 należy wpisać kod identyfikacyjny naszej redakcji (imonės kodas 300073186) ■

Z głębokim żalem i smutkiem
przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Juljana Żygiela

Odszedł od nas Człowiek dzielny, dobry, pogodny i skromny.
Jego najbliższym składamy najszczerze wyrazy współczucia.

Byli współpracownicy spółki „Klion”

W Ministerstwie Gospodarki i Innowacji RL przedstawiono inicjatywę mającą na celu zmniejszenie ilości marnowanej żywności **Fot. Dainius Labutis, ELTA**

Podziękowania dla Jana Dziedziczaka

Dnia 19 kwietnia 2023 r. podczas posiedzenia Rady Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego obowiązki Przewodniczącego Rady Fundacji przestał pełnić Jan Dziedziczak, ze względu na jego odejście z Rady Fundacji.

W imieniu Rady Fundacji, Zarządu oraz Zespołu Fundacji „Pomoc Polakom

na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego pragniemy podziękować Panu Ministrowi Janowi Dziedziczakowi za siedem lat owocnej współpracy oraz cenne wsparcie podczas realizacji zadań programowych Fundacji.

Minister Jan Dziedziczak pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Fundacji od 5 kwietnia 2016 r.,

z niezwykłym oddaniem uczestniczył w pracach Fundacji i wielokrotnie był pomysłodawcą działań na rzecz poprawy losu i wsparcia naszych Rodaków żyjących poza granicami kraju.

Nowym Przewodniczącym Rady Fundacji został Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Andrzej Dera. ■

Imieniny

25 kwietnia

Aniana, Ewodii, Filona, Franciszka, Jarosława, Kaliksta, Marka, Piotra, Radociecha, Rustyka, Stefana, Włodzimira

26 kwietnia

Artemona, Aureliusza, Dominika, Erwina, Grzegorza, Klarencjusza, Kleta, Lucydiusza, Marcelina, Mariusza, Marzeny, Ryszarda, Spycimira

Cytat dnia

„Jeśli tylko będziemy mieli przedłużony mandat, jeżeli wyborcy, jeżeli naród przedłuży nam mandat na kolejną kadencję, to mogą się z państwem umówić za dwa lata tu w Wołominie i wtedy pokażą państwu, że Wojsko Polskie będzie najsilniejszą armią lądową w Europie” — powiedział w niedzielę wicepremier, minister obrony narodowej Polski Mariusz Błaszczak w ramach spotkań „Polska jest jedna”.

Liczba dnia

725 000

kwiatów w tym roku ozdobi stolicę. Krokusami, żonkilami, hiacyntami i kwiatami cebulicy syberyjskiej porosło już nabrzeże Wilii w pobliżu Białego Mostu, Ogród Bernardyński, okolice zespołu pałacowego w Wace Trockiej a także Litewskiego Narodowego Teatru Opery i Baletu oraz skweru Jabłońskiego. Kwiaty będą zachwycać mieszkańców i gości miasta aż do późnej jesieni.

W uroczystym dniu pięknych urodzin składamy naszej koleżance

Krystynie Adamowicz

szczerze, serdeczne życzenia zdrowia, szczęścia, pomyślności na kolejne długie lata życia. Niech Anioł Stróż prowadzi właściwymi drogami każdego dnia. Wszystkiego, co najlepsze życzy

Klub Weteranów „Wilii”

Z okazji urodzin naszej słuchaczki i członkini zarządu

TERESY MŁYŃSKEJ

rektor PUTW w Wilnie prof. Ryszard Jan Kuźmo i słuchacze winszują Panią Teresę i życzą jej dużo zdrowia, radości i wytrwałości w życiu.

Składamy podziękowanie za pomysły i kreatywność oraz za angażowanie się w pracę i działalność naszego uniwersytetu. Aby Bóg Wszechmocny i nasza Matka Boska Ostrobramska zawsze i wszędzie mieli Panią Teresę w swej Boskiej Opiece.

Rektor PUTW w Wilnie i słuchacze

Chiny podważają suwerenność krajów bałtyckich?

Ambasador Chin we Francji Lu Shaye podczas wywiadu zanegował suwerenność krajów bałtyckich. Litewscy politycy żądają od Paryża ogłoszenia Lu Shaye personą non grata. Wołodimir Zełenski ma przybyć do Wilna na szczyt NATO.

Ambasador Chin we Francji Lu Shaye w wywiadzie dla stacji telewizyjnej LCI, którego udzielił w miniony piątek, oświadczył, że sytuacja z przynależnością państwową Krymu jest skomplikowana. Dyplomata podkreślił, że „początkowo był rosyjski”, ale według prawa międzynarodowego należy do Ukrainy. Lu Shaye wypowiedział się również w sprawie Litwy, Łotwy i Estonii. „Według prawa międzynarodowego nawet kraje byłego ZSRS nie mają czynnego statusu, bo nie ma międzynarodowej umowy, która by potwierdzała ich status jako suwerennych państw” — oświadczył chiński dyplomata.

REAKCJA PAŃSTW BAŁTYCKICH

Słowa ambasadora zostały skrytykowane przez szefów MSZ trzech krajów bałtyckich. Minister spraw zagranicznych Estonii Margus Tsahkna potępił słowa chińskiego dyplomaty. Łotewski szef dyplomacji oświadczył, że słowa ambasadora o prawie międzynarodowym oraz suwerenności poszczególnych państw są całkowicie niedopuszczalne. „Oczekujemy wyjaśnień od strony chińskiej oraz całkowitego wycofania się z tej wypowiedzi” — powiedział Edgars Rinkevics.

Głos zabrał również minister spraw zagranicznych Litwy Gabrielius Landsbergis, który napisał na Twitterze: „Jeśli ktoś wciąż zastanawia się, dlaczego państwa bałtyckie nie ufają Chinom (w sprawie) »negocjacji pokojowych na Ukrainie«, to proszę (posłuchać) chińskiego ambasadora, który twierdzi, że Krym jest rosyjski, a granice naszych krajów nie mają podstaw prawnych”. Wcześniej na konferencji w Wilnie z udziałem przedstawicieli krajów NATO, Indii i

„Dlaczego państwa bałtyckie nie ufają Chinom? Proszę posłuchać chińskiego ambasadora, który twierdzi, że Krym jest rosyjski” — mówi Gabrielius Landsbergis **Fot. Dainius Labutis, ELTA**

państw Pacyfiku szef litewskiego MSZ oświadczył, że kraje zachodnie muszą zmniejszać swoją zależność od autorytarnych Chin. „Nowa sytuacja, czyli zwiększająca się współpraca krajów autorytarnych, które dążą do przepisania na nowo zasad prawa międzynarodowego, wymaga od nas wspólnej odpowiedzi. Indie i państwa Pacyfiku razem z Japonią, Południową Koreą, Australią i Nową Zelandią są naturalnymi sojusznikami NATO, z którymi łączą nas wspólne wartości oraz interesy ekonomiczne i bezpieczeństwa. W czasie nowych wyzwań musimy wzmacniać nasze partnerstwo” — mówił Landsbergis.

W poniedziałek, podczas wizyty w Luksemburgu Gabrielius Landsbergis powiedział dziennikarzom, że zwrócił się do zachodnich partnerów, aby wsparli kraje bałtyckie w sprawie słów chińskiego dyplomaty. Zdaniem polityka jest to absolutnie nowa sytuacja. „Prosimy o solidarność, bo mamy do czynienia z fenomenem. Wcześniej czegoś takiego nie widzieliśmy” — powiedział szef litewskiej dyplomacji.

Dodał, że słowa Lu Shaye przypominają rosyjską retorykę skierowaną

przeciwko Ukrainie. „Podnoszą kwestie niepodległości, prawomocności granic, integralności terytorialnej. To są narracje, które już słyszeliśmy ze strony Moskwy. Teraz to mówi inny kraj, który naszym zdaniem, w wielu przypadkach jest sojusznikiem Rosji” — oświadczył minister. MSZ zapowiedział, że zostanie wezwany chargé d'affaires Chin na Litwie na rozmowę wyjaśniającą.

Po protestach krajów bałtyckich Pekin odniósł się oficjalnie do słów swego ambasadora. „Chiny szanują suwerenny status państw, które powstały po rozwiązaniu Związku Sowieckiego” — powiedziała w poniedziałek rzeczniczka prasowa chińskiego MSZ, Mao Ning.

APEL DO FRANCJI

Szef sejmowego Komitetu Spraw Zagranicznych Žygimantas Pavilionis poinformował, że wspólnie z grupą litewskich posłów oraz przedstawicieli innych krajów zainicjował list do minister spraw zagranicznych Francji Catherine Colonna, aby ambasador Chin został uznany za personę non grata.

4.>>

Parlamentarzyści podkreślił, że swe podpisy pod listem złożyło 80 posłów z różnych krajów, w tym 11 szefów sejmowych komisji ds. polityki zagranicznej. „Jako że ten apel podpisało sporo krajów będących członkami formatu 14+1 (format współpracy Chin z Europą – przyp. red.), to sądzę, że temu formatowi rękoma Chin zadano ostatni cios. Mam nadzieję, że żaden kraj nie będzie chciał uczestniczyć w tym formacie, gdzie Chiny mają wątpliwość, co do ich suwerenności” – powiedział w niedzielę poseł.

Litwę wsparł analityk Atlantic Council, Ian Brzeziński, syn Zbigniewa Brzezińskiego, który odwiedził nasz kraj. Zdaniem analityka obecna sytuacja geopolityczna jest o wiele bardziej niebezpieczna niż była w czasie zimnej wojny. Dodał, że polityka Litwy względem Tajwanu i Chin jest absolutnie słuszna. „Litwa jest wśród tych krajów, które mówią, że wartości są ważniejsze od interesów handlowych. To jest stanowisko lidera, który daje moralny autorytet w korytarzach UE, NATO i ONZ. Litwa przyjęła odpowiednią decyzję i prowadzi prawidłową politykę. To nie jest łatwa polityka, ale ona zwiększa autorytet i wpływ Litwy” – oświadczył Brzeziński.

ZELEŃSKI W WILNIE

Wypowiedź Lu Shaye doczekała się również reakcji Ukrainy. Ambasador Ukrainy we Francji, Wadym Omelczenko, oświadczył, że chiński dyplomata ma problemy z geografiami, a jego stanowisko jest sprzeczne z oficjalnym stanowiskiem Pekinu. Omelczenko oświadczył, że oficjalnie Chiny deklarowały, że muszą być dołożone wszelkie „wysiłki na rzecz przywrócenia pokoju na Ukrainie w oparciu o międzynarodowe prawo oraz cele i zasady Karty Narodów Zjednoczonych”.

Sekretarz generalny NATO Jens Stoltenberg w miniony piątek poinformował, że Wołodymyr Zełenski przyjął jego zaproszenie i ma pojawić się w trakcie lip-

„Mam nadzieję, że żaden kraj nie będzie chciał uczestniczyć w tym formacie 14+1” – oświadczył Žygimantas Pavilionis. Fot. Olga Posaškova, lrs.lt

cowego szczytu NATO w Wilnie. „Po pierwsze, mam nadzieję, że sojusznicy NATO zobowiążą się podczas szczytu do wspierania Ukrainy tak długo, jak będzie to konieczne, przy pomocy krytycznego wsparcia wojskowego, aby zapewnić zwycięstwo Ukrainy. Oczekuję również, że sojusznicy NATO zgodzą się na wieloletni program, który pomoże Ukrainie przejść z broni i doktryn z czasów sowieckich na standardy NATO oraz zapewnienie pełnego współdziałania między siłami ukraiń-

skimi a siłami NATO” – oświadczył Stoltenberg.

O dalszym wspieraniu Ukrainy przez Zachód mówił w ubiegłym tygodniu w Wilnie szef estońskiej dyplomacji. „Szczyt musi przedstawić Ukrainie jasny komunikat i konkretne kroki na jej drodze do NATO” – oświadczył Margus Tsahkna.

Opr. Antoni Radczenko
na podst.: PAP, ELTA, BNS

TVP
WILNO

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Rosjanie zniszczyli pomnik litewskich i polskich ofiar zsyłek

Ilona Lewandowska

W sobotę 22 kwietnia Stowarzyszenie Memoriał, niezależna rosyjska organizacja pozarządowa dokumentująca stalinowskie zbrodnie, powiadomiła o zniszczeniu pomnika w osadzie Galaszor w Kraju Permskim w Rosji.

— Ten pomnik nigdy nie był mile widziany przez lokalne władze. Nie sprzyjały jego postawieniu, utrudniano opiekę nad nim, teraz w końcu, zgodnie z informacjami Memoriału, zniszczono go — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Rytas Narvydas, historyk z Centrum Badania Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy. Zniszczenie pomnika nagłośnił lokalny aktywista Stowarzyszenia Memoriał, Aleksiej Kamienskich. „Otrzymałem informację o likwidacji pomnika polskich i litewskich zesłańców, którzy zginęli w osadzie Galaszor na północy Kraju Permskiego. Sprzęt (budowlany) jechał bezdrożami, omijając miejscowości, by mieszkańcy, którzy opiekują się cmentarzem, nie podnieśli alarmu” — poinformował Kamienskich.

Pomnik w kształcie litewskiego krzyża powstał w 2016 r. Widniały na nim napisy: „Tutaj pochowano Litwinów i Polaków, ofiary represji politycznych 1945 roku” oraz „Pamiętamy o was, kochamy was, tęsknimy. Rodacy”. Na dwóch metalowych płytach wypisane były nazwiska ofiar represji. Był on litewską inicjatywą społeczną — zbudowany został dzięki ofiarom osób prywatnych przy współpracy z Wileńską Wspólnotą Więźniów Politycznych i Zesłańców.

— Galaszor był miejscem zesłania. Nie miał być docelowo miejscem zagłady, ale w praktyce wielu tam umarło. Wiele osób zmarło w wyniku głodu i ciężkich warunków życia, niektórzy zginęli podczas ciężkiej i niebezpiecznej pracy w lesie. Ich rodzinom udało się powrócić z zesłania, pamiętali jednak o swoich zmarłych. W 1989 r. postawili na miejscowym cmentarzu metalowy krzyż. W latach

Pomnik upamiętniający Litwinów i Polaków, ofiary sowieckiej deportacji do Galaszoru **Fot. me/toposmemoru**

1988–1991 szczątki wielu zmarłych udało się sprowadzić na Litwę — mówi Rytas Narvydas.

Polscy zesłańcy trafili do Galaszoru w 1940 r., a ich obecność upamiętniał metalowy krzyż. Litwini na miejsce zsyłki dotarli później. W 1945 r. do osady przybyło około 60 (według innych źródeł ok. 80) rodzin. W tym czasie Litwini stanowili większość ludności osady. Mieszkali w barakach zbudowanych z drewna, które pozyskiwali z lasu. Dopiero w 1957 r. ci, którzy przeżyli, mogli wrócić w swoje rodzinne strony. Wielu Litwinów powróciło na Litwę, Polacy często wybierali wyjazd do Polski. Do 1970 r. zesłańcy całkowicie opuścili wieś. W osadzie pozostało ok. 100 zesłańczych grobów.

— Litwinów, którzy mieszkają i mają korzenie w rejonie Permu, jest niewielu, ale aktywnie włączyli się w prace nad przyszłą wyprawą. Na przykład Antanas Gurkšnys, zesłaniec mieszkający w Permie, sporządził listę 90 rodaków pochowanych na cmentarzu w Galaszor, a także zajmował się statusem prawnym zesłańców, ponieważ, aby uzyskać od miejscowych władz pozwolenie na postawienie pomnika, trzeba było udowodnić, że osoby pochowane na

cmentarzu nie są przestępcami — mówi historyk.

Antanas Gurkšnys w jednym z wywiadów wspominał o powodach upamiętnienia na jednym pomniku obu narodowości. „Jako dzieci biegaliśmy po mogiłkach tych Polaków. My przyjechalśmy później, a oni tu byli już. Ile było tych grobów? 10, 15 — dziś nie powiem. Ale chciałem, żeby pamięć też była zachowana” — mówił podczas wizyty na miejscu zesłania swojej rodziny w 2016 r.

Jak wyjaśnia Rytas Narvydas, litewska działalność upamiętniająca zesłańców od dawna napotykała na sprzeciw lokalnych władz. W 2019 r. grupa wolontariuszy Memoriału z Permu i Litwinów zorganizowała wyprawę do osady Galaszor, by posprzątać przy grobach i wokół pomnika. Wyprawa sprowadziła kontrole, rewizje, zakończyła się karami pieniężnymi dla wykonawców prac.

— Ten pomnik nie był nigdy chciany przez lokalne władze. Nie tylko zresztą ten. Także pomnik upamiętniający zesłańców, który znajduje się obecnie na ul. Ofiarnej, miał być początkowo w Rosji, ale władze się na to nie zgodziły. Jest więc w Wilnie, przy Muzeum Okupacji i Walk o Wolność — stwierdza historyk. ■

Emilia Kuncewicz zdobyła drugie miejsce na międzynarodowej olimpiadzie polonistycznej!

Czworo uczniów z Litwy dobrze spisało się podczas LIII Olimpiady Literatury i Języka Polskiego (OLIJP), która się odbyła w dniach 19-22 kwietnia w podwarszawskiej miejscowości Konstancin-Jeziorna.

Anna Pieszko

W międzynarodowej olimpiadzie polonistycznej tytuł finalisty zdobył Jakub Wojniłło z Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie (polonistka Teresa Król), Daniel Daukszewicz z Gimnazjum im. Elizy Orzeszkowej w Białej Wace w rejonie solecznickim (polonistka Aleksandra Bojarin) oraz Radosław Bartoszewicz z Gimnazjum im. Wł. Syrokomli w Wilnie (polonistka Barbara Dajnowicz). Spośród około 250 uczestników centralnych zawodów wysokie drugie miejsce zdobyła Emilia Kuncewicz z Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie, zwyciężczyni 34. Olimpiady Polonistycznej na Litwie. Uczennica przygotowała się do konkursu pod okiem polonistki Teresy Król.

Do finałowych zmagani w OLIJP stanęli uczniowie z całej Polski, jak też Polacy z Litwy, Łotwy, Ukrainy, Rumunii, Niemiec, Francji. Finaliści mieli za zadanie napisać pracę pisemną na jeden z 10 podanych tematów (5 tematów rozprawki, 5 — interpretacji), zaś w części ustnej zaprezentować jeden przygotowany wcześniej temat poświęcony zagadnieniom z dziedziny literatury oraz jeden temat z nauki o języku. Reprezentantka Litwy, Emilia Kuncewicz, z 90 możliwych punktów zebrała 86 — od pierwszego miejsca maturzystkę z Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie dzieliły zaledwie dwa punkty. Sukces zawdzięcza niewątpliwie swej pasji i zamiłowaniu do literatury ojczystej, a także pracowitości i czytaniu.

— Wybrałam temat o istocie poezji. Poszczyło mi się z tym tematem, ponieważ czytam i lubię poezję, znam niektóre wiersze na pamięć, dlatego ich przywołanie

■ Emilia Kuncewicz Fot. M. P.

nie stanowiło dla mnie trudności — mówi olimpijka.

Jak przyznaje, tematy prac pisemnych w Warszawie były dużo trudniejsze i bardziej obszerne, niż w krajowych eliminacjach, poruszały zagadnienia na wielu płaszczyznach. Temat, który przyniósł Emilii srebro, to „... poezja to nie pisanie wierszy, to nie kunsztmistrzostwo i delacje słowne, to nie wierszoróżna tematowość! — poezja, dobra poezja (...) to eksplozja, odkrycie, walka i zdobycz, nowy świat, nowy człowiek!” (Emil Zegadłowicz, List pasterski). Zinterpretuj myśl Zegadłowicza na temat istoty poezji, odwołując się do znanych Ci poetek, które stawały się manifestacją nowego spojrzenia na świat i człowieka”.

— W rozprawce musiałam się skupić nie tylko na poezji, ale też na poetyce, nauce o literaturze. Udałam się na wycieczkę po świecie poezji, której nawigatorem był Emil Zegadłowicz, obserwując zmiany, które zachodzą w poezji. Na pierwszym przystanku — eksplozji — przywołałam Safonę, ubo-

lewającą nad utratą miłości, ale też Pawlikowską-Jasnorzewską i Szymborską, które ukazały, że ze stratą można sobie poradzić. Pisałam też o odkrywaniu siebie i nowej poezji, opierając się na twórczości Rupi Kaur, o walce o wartości, odwołując się do Bełzy, o pokoju na świecie oraz na Ukrainie, przywołując Słonimskiego i Alicję Rose, o zmianie poglądów nowego człowieka na jego mikroświat, poczynając od Mickiewicza, kończąc na Miłoszu oraz Seifercie — wymienia Emilia.

W części ustnej Emilia przygotowała temat z dziedziny językoznawstwa o języku w Internecie. Ustny temat z dziedziny literatury wynikał z jej fascynacji tematem feminizmu, walki o prawa kobiet. Był to „Dyskurs emancypacji kobiet w XIX wieku”, który przyniósł jej maksymalną liczbę punktów.

— Największym plusem olimpiady jest to, że każdy uczeń może zgłębić swoją wiedzę w temacie, który go ciekawi, czytając literaturę na wybrany temat. Pomimo stresu jest to świetna przygoda, poznawanie ludzi o podobnych wartościach, dobre emocje — podsumowuje laureatka międzynarodowej olimpiady.

Laureaci i finaliści OLIJP otrzymują wolny wstęp na studia na kierunku filologia polska na wybranym uniwersytecie (najczęściej jest to Uniwersytet Warszawski lub Uniwersytet Jagielloński w Krakowie) i pięcioletnie stypendium Rządu RP. Na Litwie zwycięzcom krajowych i międzynarodowych olimpiad są przyznawane dodatkowe punkty podczas rekrutacji na studia wyższe. ■

„Współpraca będzie”: pierwsze posiedzenie Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego

Honorata Adamowicz

17 kwietnia odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego kadencji 2023–2027. Zaprzyśiężenie złożyli wszyscy nowo wybrani członkowie Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego, a także mer. Zostały powołane również komitety rady i frakcje. Nie zatwierdzono jednak wicemerów, dyrektora administracji samorządu i przewodniczących komisji.

ZBYT WCZEŚNIE NA OCENĘ

— Na razie wszystko udaje się robić zgodnie z terminami. Udało się już zatwierdzić komitety. W najbliższych planach jest ułożenie punktów programowych i wspólna ich realizacja. Na razie zbyt wcześnie jest coś oceniać, musimy wspólnie usiąść i porównać nasze chęci, zamiary. Mam nadzieję, że już wkrótce będziemy mieli pełny skład administracji. To bardzo ważne wydarzenie, bo od jej pracy wiele zależy — ocenia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Robert Duchniewicz, mer rejonu wileńskiego.

RADA SAMORZĄDU REJONU WILEŃSKIEGO

W 31-osobowej Radzie Samorządu Rejonu Wileńskiego 19 przedstawicieli ma koalicja AWPL-ZChR i Aliansu Rosjan, 6 — koalicja centroprawicowa, 4 — socjaldemokracy, 2 — Partia Pracy.

— Z mojej strony robię wszystko, co tylko jest możliwe, żeby ta współpraca była. Rozmowy z radą idą, nie będę wdawał się w szczegóły, jak one idą, ale rozmawiamy. Na razie nie mogę ocenić współpracy, ale idzie wszystko w stabilnym kierunku. Dopóki nie omówiliśmy punktów programowych z członkami rady, jest zbyt wcześnie mówić o wicemerach — zaznacza mer rejonu wileńskiego.

Waldemar Urban, nowy przewodniczący frakcji AWPL-ZChR w

Zaprzyśiężenie złożyli wszyscy nowo wybrani członkowie Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego, a także mer **Fot. vrsa.lt**

radzie, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” zaznaczył, że ma nadzieję na owocną współpracę.

— Rozmowy i współpraca w jednym czy innym formacie będą. Jeżeli odbędzie się rozmowa, to będziemy rozmawiać o programie. To tutaj musimy szukać wspólnych punktów. A stanowiska przechodzą do drugiego etapu, jeżeli pierwszy przejdzie pomyślnie. Współpraca będzie, ale jaka ona będzie, dopiero się okaże — komentuje Waldemar Urban.

POWOŁANIE KOMITETÓW

Podczas drugiej roboczej części posiedzenia zatwierdzono skład komitetów Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego.

Komitety ds. Gospodarki i Finansów: Wiktor Bojarowicz, Gediminas Kazėnas, Edyta Klimaszewska, Waldemar Klimaszewski, Martynas Motuzas, Tomas Ruzgys, Zygmunt Źdanowicz.

Komitety ds. Zdrowia, Rodziny i Spraw Socjalnych: Krystyna Boroszko, Ieva Galvelytė-Adomavičienė, Daniel Ilkiewicz, Iwona Kazakiewicz, Karolina Pietrusiewicz.

Komitety ds. Praworządności i Rozwoju Samorządności: Vaidas Augūnas, Rūta Carik, Teresa Dziesmieszko, Zbigniew Sinkiewicz, Renata Sobieska, Algis Vaitkevičius, Stanisław Zajankowski.

Komitety ds. Wsi, Gospodarki Miejscowej i Planowania Terenu: Stanisław Adamaitis, Tadeusz Andrzejewski, Irena Aniuškėtienė, Robert Rackiewicz, Artūras Źelnys.

Komitety ds. Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Młodzieży: Ruslanas Baranovas, Mirosława Klim, Stasys Mušeikis, Maria Reksć, Honorata Romanowska, Waldemar Urban, Jonas Vasiliauskas.

Przewodniczący komitetów zostaną zatwierdzeni podczas kolejnego posiedzenia rady.

Podczas pierwszego posiedzenia rady ogłoszono utworzenie trzech frakcji: Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin (starosta Waldemar Urban), Socjaldemokratów (starosta Ruslanas Baranovas, zastępca Irena Aniuškėtienė) oraz Koalicji Centroprawicowej (starosta Gediminas Kazėnas, zastępca Artūras Źelnys). Kolejne posiedzenie rady rejonu wileńskiego zaplanowano wstępnie na 5 maja. ■

HIMARS wzmacnia bezpieczeństwo Litwy

Antoni Radczenko

Dowódca litewskich sił lądowych generał brygady Artūras Radvilas w ubiegłym tygodniu odwiedził Polskę w ramach pierwszego spotkania Europejskiej Inicjatywy HIMARS, której celem jest sojusznicza kooperacja w obszarze artylerii raketowej.

— Ta inicjatywa bardzo wzmacnia nasze bezpieczeństwo. W przypadku systemu HIMARS widzimy, na ile to jest skuteczna broń. Skuteczność tego systemu było widać nie tylko na podstawie wojny w Ukrainie, tylko dużo wcześniej. Ten rodzaj broni był intensywnie używany w różnych konfliktach zbrojnych — powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” Egidijus Papečkys, historyk wojskowości i ekspert w zakresie obrony.

PIERWSZE WYRZUTNIE RAKIETOWE DOTRĄ NA LITWĘ W 2025 ROKU

Pod koniec ubiegłego roku Litwa podpisała umowę ze Stanami Zjednoczonymi na zakup ośmiu systemów HIMARS na sumę 495 mln dolarów.

„Bardzo się cieszę, że jeszcze w tym roku udało się uzgodnić zakup tego ważnego systemu. Teraz zaczynamy rozmowy o współpracy z USA w sprawie procesu integracji HIMARS, czyli przeszkolenie personelu i doglądu. Czymś bardzo ważnym jest to, że HIMARS kupują wszystkie kraje bałtyckie. Aktywnie współpracujemy i nadal będziemy współpracować z Estonią i Łotwą w celu zwiększenia bezpieczeństwa w regionie. Pierwsze systemy HIMARS dotrą na Litwę w 2025 r.” — mówił w grudniu szef litewskiego resortu obrony Arvydas Anušauskas.

W Polsce odbyło się pierwsze spotkanie w ramach European HIMARS Initiative (EHI). W spotkaniu uczestniczył dowódca litewskich wojsk lądowych. Ekspert od wojskowości Egidijus Papečkys sądzi, że rola Polski w bezpieczeństwie regionu jest bardzo ważna.

„Pierwsze systemy HIMARS dotrą na Litwę w 2025 roku” — mówi Arvydas Anušauskas. Fot. Marius Morkevičius, ELTA

EHI ma polegać na współpracy w zakresie wspólnej budowy zdolności uderzeniowych, wymiany informacji oraz dzielenie się doświadczeniem. W ramach projektu ma powstać międzynarodowa grupa ekspertów pochodzących z państw, które nabyły system GMLRS/ATACMS z wyrzutniami M142 HIMARS lub przynajmniej zadeklarowały zamiar kupienia.

ISTOTNA PROPOZYCJA POLSKI

— Co daje obecna inicjatywa? Kiedy dokonuje się wspólnego zakupu broni przez kilka państw, to automatycznie zmniejszają się koszty. Bardzo istotną rzeczą jest propozycja Polski, przynajmniej tak można wywnioskować na podstawie oświadczeń polskiego MON-u, że na terenie RP ma powstać specjalny hub do obsługi tego systemu. Polska posia-

da duże doświadczenie w obsłudze zachodnich systemów raketowych. Trzeba zrozumieć, że pociski raketowe nie da się po prostu położyć do magazynu. One potrzebują stałego doglądu. To doświadczenie będzie również skuteczne dla wszystkich sąsiadów Polski — podkreślił w rozmowie z naszym dziennikiem Egidijus Papečkys.

PROJEKT DŁUGOTERMINOWY I KONTAKTY OSOBISTE

Ekspert podkreśla, że proces obsługi nowoczesnej broni trwa cały czas.

— Pierwszy etap polega na tym, że żołnierze są przeszkoleni do obsługi określonego rodzaju broni. Później dochodzą szkolenia polegające na podniesieniu kwalifikacji personelu obsługującego.

Odnowiony kościół św. Piotra i Pawła najpiękniejszą świątynią świata

Wileński kościół pw. św. Apostołów Piotra i Pawła spotyka wiosną odnowionym wyglądem. Dodatkowego splendoru tej perełce baroku dodali czytelnicy portalu Catholicsay.com, wybierając ją najpiękniejszą świątynią świata.

Aleksander Borowik

— W ramach remontu gruntownej restauracji została poddana fasada i obie wieże kościoła. Restauracja objęła także czyszczenie i uzupełnienie ubytków tynku, malowanie ścian w kolorze pierwotnym odnalezionym w czasie badań konserwatorskich, wymieniono wszystkie okna, więźbę dachową wież i dachu. Wymieniono wszystkie elementy blaszane na wieżach i fasadzie. Wykonana została też hydroizolacja fundamentów, remont i wymiana drewnianej balustrady na fasadzie — opowiada proboszcz wileńskiej świątyni ks. Wojciech Górlicki.

Odrestaurowane rzeźby terakotowe świętego Augustyna i świętego Stanisława Kazimierczyka są jeszcze w pracowni we Wrocławiu, ale już w połowie maja znów będą zdobić kościół.

— Prace, które jeszcze trwają, udało się wykonać dzięki wsparciu Kancelarii Premiera Rzeczypospolitej Polskiej, Instytutu Polonika, ofiar parafian i ludzi dobrej woli. W tym roku zostaną wykonane badania konserwatorskie i projekt remontu pozostałej części kościoła. Remont zostanie wykonany, gdy zdobędziemy potrzebne do tego środki. Na razie koszty tych prac przekraczają możliwości finansowe naszej parafii — mówi ks. Wojciech Górlicki, który jest zwycięzcą plebiscytu Czytelników „Kuriera Wileńskiego” — „Polak Roku 2020”.

NA LITWIE OD 33 LAT

— Mój przyjazd na Litwę to właściwie przypadek. Przyjechałem przed 33 laty, a więc to ponad połowa mojego życia, dlatego dziś czuję się tu jak u siebie. Nie wybierałem sobie Litwy czy Wilna. Tak się uło-

■ Ks. Wojciech Górlicki posługuje na Litwie od 33 lat

żyło, że znalazłem się w 1991 r. w parafii Ejszyszki. To było zupełnie nowe doświadczenie dla niedoświadczonego przecież młodzieńca, bo miałem wtedy 26 lat. Byłem, jako młody ksiądz, zbudowany wiarą moich parafian i wiele się od nich nauczyłem. Później była parafia Szumsk, gdzie udało się też, z ofiarną pomocą parafian, w Kowalczukach zbudować kościół, a później w Nowej Wilejce, gdzie była misja tworzenia nowej zupełnie parafii. Wielkim zaskoczeniem była dla mnie nominacja do parafii świętych Piotra i Pawła, co jest zupełnie nowym doświadczeniem, za które jestem wdzięczny arcybiskupowi wileńskiemu Gintarasowi Grušasowi, a wszystkim moim współpracownikom i ludziom, z którymi się przyjaźnię, dziękuję za wszelką pomoc. Wydaje mi się, że i ta parafia funkcjonuje dobrze i spełnia oczekiwania parafian. Za-

wsze celem mojej pracy było, aby ludzie przychodzili do kościoła jak do siebie, a do księdza, jak do duchowego ojca — opowiada o swej drodze posługi kapłańskiej na Litwie ks. Wojciech Górlicki.

Jak ksiądz postrzega wspólnotę Polaków na Litwie i jak układa się współpraca z Litwinami?

— Moje doświadczenia są głównie pozytywne. Przyjaźnię się z wieloma moimi rodakami i podziwiam ich aktywność, dobro i troskę o naszą wspólną kulturę. Cieszę się, że w kościele widzę też Polaków z różnych stron politycznej sceny, bo mam taką nadzieję, że jak człowiek słucha Ewangelii, to zawsze znajdzie też drogę do drugiego człowieka. Na pewno szczególnym doświadczeniem jest praca z braćmi i siostrami Litwinami. Jestem im wdzięczny za życzliwe przyjęcie i zaufanie — mówi kapłan.

10.>>

Z PLACEM JANA PAWŁA II

Kościół pw. św. Apostołów Piotra i Pawła znajduje się w wileńskiej dzielnicy Antokol. Msze święte odprawiane są w językach polskim i litewskim. Plac przed świątynią nosi imię polskiego papieża św. Jana Pawła II. Obecny kościół wraz z klasztorem kanoników regularnych laterańskich ufundował Michał Kazimierz Pac, hetman wielki litewski i najbardziej znaczący magnat litewski drugiej połowy XVII wieku. Jedną z hipotez ślubowania wzniesienia świątyni mówi, iż wybudowano ją jako wotum za pomyślne zakończenie wojny z Moskwą i oswobodzenie Wilna z rąk okupanta.

Budowę rozpoczęto w 1668 r., po poświęceniu kamienia węgielnego (przywiezionego z Krakowa) przez biskupa wileńskiego Aleksandra Kazimierza Sapiechę. Kościół został zbudowany według projektu krakowskiego architekta Jana Zaora, jednak kierował on pracami do roku 1672, kiedy zastąpił go najprawdopodobniej Giovanni Battista Frediani. Około 1675 r. zakończono budowę bryły kościoła, odprawiono w nim pierwsze nabożeństwo. Wówczas też rozpoczęły się prace dekoratorskie, których efektem były wyjątkowe sztukaterie autorstwa Pietro Perettiego oraz Giovanniego Gallego (ukończone ostatecznie w 1684 r.) a także malowidła iluzjonistyczne Michelangelo Palloniego.

TULEŻY GRZESZNIK...

W 1682 r. zmarł, nie doczekawszy zakończenia prac, Michał Kazimierz Pac. Zgodnie z jego wolą został pochowany pod progiem, a na płycie nagrobnej wykuto napis „Hic iacet peccator” (Tu leży grzesznik).

Pierwszy remont świątyni miał miejsce w latach 1801-1804 zgodnie z projektem pochodzących z Mediolanu Giovanniego Berettiego i Nicolae Pianiego. Powstała wówczas rokokowa ambona. W dwudziestolecie międzywojennym przed kościołem, co roku w dniu 29 czerwca, odbywał się jeden z największych wileń-

skich kiermaszy odpustowych. W latach 1953-1989 w miejscu ołtarza głównego stał sarkofag z relikwiami św. Kazimierza.

WYJĄTKOWA BUDOWA

Barokowy kościół jest wyjątkowy — łukowa galeria łączy kościół z dawnym trzypiętrowym klasztorem. Dom modlitwy ma 13 kaplic, barokową marmurową chrzcielnicę, pozłacaną rokokową ambonę z XIX w. oraz żyrandol w formie statku.

W budynku znajdują się również dwa tysiące posągów, płaskorzeźb i obrazów religijnych. Szczególnie ceniony jest obraz Franciszka Pelikana „Dżuma w Wilnie w 1710 roku. Najświętsza Maryja Panna Łaskawa chroni ludzi przed srogim powietrzem i innymi przeciwnościami: trzyma w rękach połamane strzały gniewu Bożego”.

Historia kościoła sięga okresu z lat 1430-1500, kiedy zamiast pogańskiej świątyni dedykowanej bogini Mildzie, powstał niewielki drewniany kościół. Później świątynia spłonęła. Na jej miejscu powstała nowa, która ucierpiała podczas wojny w XVII w.

Kościół w ciągu wieków był nieraz niszczony i restaurowany. Wileńska

Lista Catholicsay.com

- Kościół św. Apostołów Piotra i Pawła w Wilnie
- Bazylika Mariacka w Krakowie
- Kościół św. Franciszka z Asyżu w Pradze
- Bazylika św. Stefana w Budapeszcie
- Kościół św. Anny w Warszawie
- Kościół św. Ducha w Denver
- Kościół św. Karola Boromeusza w Wiedniu
- Katedra Świętego Izaaka w Petersburgu
- Kościół św. Andrzeja w Kirby Grindaylthe (Wielka Brytania)
- Serbski Kościół Prawosławny pw. św. Sawwy w Nowym Jorku
- Bazylika św. Marka w Wenecji
- Kościół św. Franciszka Ksawerego w Nowym Jorku
- Bazylika św. Franciszka Wielkiego w Madrycie
- Bazylika św. Pawła w Rzymie
- Kościół św. Alojzego w Glasgow
- Bazylika św. Piotra w Rzymie

świątynia była jedną z nielicznych, które działały podczas okupacji sowieckiej. Zburzono jednak kopułę. W latach 70. XX w. kościół został całkowicie odrestaurowany. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

W tym roku zostaną wykonane badania konserwatorskie i projekt remontu pozostałej części kościoła

Traktat z 1994 r.: Litwa i Polska pokazały Europie, że potrafią się porozumieć z sąsiadami

26 kwietnia 1994 r. prezydenci Polski i Litwy Lech Wałęsa oraz Algirdas Brazauskas podpisali „Traktat między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy”.

Ilona Lewandowska

— Litwa i Polska pokazały Europie, że potrafią porozumieć się z sąsiadami, potrafią wzniesić się ponad społecznymi animozjami i obciążeniami wynikającymi z historii. Oczywiście realizacja tych zobowiązań nie była może zawsze idealna, ale wydaje się, że jednak to był instrument, który pchnął Litwę i Polskę do Unii Europejskiej i NATO — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” dr Andrzej Pukszt, politolog z Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie.

NAPIĘTE RELACJE W PIERWSZYCH LATACH

po odzyskaniu niepodległości „Układające się Strony kształtują swoje stosunki w duchu wzajemnego szacunku, zaufania, równouprawnienia i dobrosąsiedztwa, opierając się na primacie prawa międzynarodowego, a szczególnie na zasadach poszanowania suwerenności, nie naruszalności granic, zakazu agresji zbrojnej, integralności terytorialnej,

nieingerencji w sprawy wewnętrzne oraz przestrzegania praw człowieka i podstawowych swobód” — zapisano w pierwszym artykule traktatu.

Dokument, mówiący o zasadach przyjaznych relacji między sąsiednimi państwami, nie był pewnie tak znaczący, gdyby nie fakt, że relacje te były w XX w. bardzo trudne.

— Stosunki polsko-litewskie nie tylko w okresie międzywojennym, ale także w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości były bardzo napięte. Okres przed podpisaniem traktatu, a więc lata 1991-1994, zdominowały nierozwiązane sprawy historyczne oraz napięcie wokół Polaków na Litwie. Nie możemy zapominać, że jesienią 1991 r., kiedy Republika Litewska uzyskała międzynarodowe uznanie, zostały rozwiązane rady samorządowe rejonu wileńskiego i sołecznickiego, ponieważ wcześniej opowiedziały się za pozostaniem Litwy w składzie Związku Sowieckiego. Oczywiście, rzutowało to nie tylko na wydarzenia w rejonach wileńskim

i sołecznickim, ale również na to, co się działo między Wilnem a Warszawą — wyjaśnia rozmówca „Kuriera Wileńskiego”.

ZNACZĄCE KWESTIE HISTORYCZNE

Jak podkreśla politolog, o ile dla Polaków zasadnicze znaczenie miały kwestie dotyczące polskiej mniejszości na Litwie, o tyle Litwini skupiali się na historii.

— Strona litewska w tamtym czasie również wysuwała swoje żądania. Litwini chcieli, by Polska oficjalnie potępiła zajęcie Wilna w okresie międzywojennym jako — jak to określano wówczas — okupację Wileńszczyzny, na co Polska oczywiście nie chciała się zgodzić. W końcu osiągnięto konsensus, który pozwolił zamknąć przeszłość i rozpocząć nowy rozdział w relacjach dwustronnych, które od 1994 r., może nie zawsze tak szybko jak byśmy chcieli, ale polepszają się.

13.>>

■ Od 1994 r. polsko-litewskie relacje się poprawiają

12.>>

Niewątpliwie oba kraje miały w tym przypadku trudny start, a traktat umożliwił nowy początek — stwierdza politolog.

Jak doszło do tego, że Polska i Litwa tak szybko potrafiły przekroczyć dzielące ich różnice? Puksztu uważa, że w tym przypadku, zwłaszcza po litewskiej stronie, niemałe znaczenie miały kwestie personalne.

— Do władzy doszli wówczas postkomuniści, którzy w tym obszarze byli o wiele bardziej skłonni do rozmów niż litewska prawica. Na pewno bardzo ważną rolę odegrał tu Algirdas Brazauskas, który był przez pewien czas liderem socjaldemokratów, został też wybrany na prezydenta. Jako polityki patrzył bardzo pragmatycznie na relacje z Polską i był zdecydowanie bardziej przychylny w kwestii rozwiązywania spraw Polaków na Litwie — wyjaśnia Puksztu.

KOMPROMIS, KTÓRY ZAPROCENTOWAŁ

Politolog zauważa, że treść traktatu była wyrazem chęci do porozumienia widocznej po obu stronach granicy, a wydarzenie z 1994 r. zaprocentowało w następnych dziesięcioleciach.

— Był to niewątpliwie kompromis, nie zostały zapisane w traktacie wszystkie postulaty dotyczące Polaków na Litwie, natomiast strona litewska nie upierała się, by potępić tak zwaną „okupację Wileńszczyzny”, a dziś trzeba przyznać, coraz rzadziej się to określenie pojawia. Ten dokument miał jednak ogromne znaczenie nie tylko w polsko-litewskich relacjach, ale także w polityce zagranicznej obu krajów. Patrząc z perspektywy międzynarodowej polityki później ten dokument na pewno był pomocny w procesach integracji z strukturami europejskimi. Litwa i Polska pokazały Europie, że potrafią się dogadać z sąsiadami, potrafią wznieść się ponad społecznymi animozjami i obciążeniami wynikającymi z historii. Oczywiście realizacja tych zobowiązań nie była może zawsze idealna, ale wydaje się, że jednak to był instrument, który pchnął Litwę i Polskę do Unii Europejskiej i NATO — podsumował naukowiec Uniwersytetu Witolda Wielskiego w Kownie.

„Był to instrument, który pchnął Litwę i Polskę do Unii Europejskiej i NATO” — mówi dr Andrzej Puksztu

SPRAWA PRAW MNIEMOŚCI WYMAGA MONITORINGU

A jednak przypomnienie o traktacie budzi dziś także negatywne emocje, gdyż nadal odczuwalne są braki w realizacji wzajemnych zobowiązań. W traktacie pojawił się zapis o polskiej mniejszości na Litwie. „Osoby należące do mniejszości polskiej w Republice Litewskiej, czyli osoby posiadające obywatelstwo litewskie, które są polskiego pochodzenia albo przyznają się do narodowości, kultury lub tradycji polskiej oraz uznają język polski za swój język ojczysty, a także osoby należące do mniejszości litewskiej w Rzeczypospolitej Polskiej, czyli osoby posiadające obywatelstwo polskie, które są litewskiego

pochodzenia albo przyznają się do narodowości, kultury lub tradycji litewskiej oraz uznają język litewski za swój język ojczysty, mają prawo indywidualnie lub wspólnie z innymi członkami swej grupy do swobodnego wyrażania, zachowania i rozwijania swej tożsamości narodowej, kulturowej, językowej i religijnej bez jakiegokolwiek dyskryminacji i przy zachowaniu pełnej równości wobec prawa” — czytamy m.in. w art. 13 umowy.

Według Andrzeja Puksztu, jest to jeden z obszarów, w których nad realizacją zobowiązań powinni czuwać nie tylko przedstawiciele władz państwowych.

— Ten traktat był i jest cały czas przywoływany. Oczywiście każdy dokument można naruszyć, można zaniedbać jego realizację. Ale w międzynarodowej polityce tak już jest, że nie wystarczy siedzieć na kanapie i czekać, co przyniesie nowy dzień. Monitorowanie realizacji traktatu, powracanie i przypomnienie jego treści, jest na pewno ogromnym polem do popisu tak dla polityków, jak i organizacji społecznych. Nie jest tajemnicą, że obszarem, w którym najbardziej należy to robić, jest kwestia praw mniejszości narodowych. Powinniśmy o tym stale przypominać i stale powoływać się na wzajemne zobowiązania wynikające z tej i innych międzynarodowych umów — stwierdza politolog.

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO

■ W traktacie znalazł się zapis dotyczący polskiej mniejszości na Litwie

Jak działa państwowa opieka dla osób starszych i chorych?

Kiedy osoba starsza nie jest już w stanie zadbać o siebie, nie każdy wie, że może uzyskać pomoc. Usługi opiekuńcze powinien zapewnić samorząd. Powinny one obejmować pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych.

Honorata Adamowicz

O zapewnienie usług opiekuńczych do starostwa w Landwarowie, które mieści się na terenie samorządu rejonu trockiego, zwróciła się nasza czytelniczka Magda (prawdziwe imię i nazwisko znane redakcji), która chce pomóc samotnej, nie w pełni sprawnej sąsiadce, która z trudnością porusza się po domu. W starostwie usłyszała, że obecnie nie ma pracowników, którzy przychodziliby do schorowanej kobiety, żeby jej pomóc, na pomoc trzeba zaczekać — usłyszała czytelniczka.

SYNOWIE NIE SPRAWUJĄ OPIEKI NAD CHORĄ MATKĄ

— Sąsiadka jest po zawale. Potrzebuje stałej opieki, ponieważ może przejść tylko z pokoju do pokoju. Samodzielnie nie może wykonać żadnej czynności. Co prawda, ma dwóch synów. Jeden mieszka za granicą i nie może zaopiekować się matką, a drugi po prostu nie chce pomagać. Kobieta została sama — opowiada „Kurierowi Wileńskiemu” Magda.

Starsza pani skończyła 89 lat i potrzebuje opieki codziennie: wsparcia przy sprzątanii, zakupach, przygotowywaniu posiłków, wizytach lekarskich, wychodzeniu z domu. Taka pomoc jest bardzo angażująca. Pani Magda ma pracę i własną rodzinę, nie może stale opiekować się schorowaną kobietą.

STAROSTWO W LANDWAROWIE NA RAZIE NIE MOŻE POMÓC

— Ja nie mogę stale się nią opiekować, więc zwróciłam się o pomoc do starostwa w Landwarowie. Tam powiedziano, że w danej chwili nie mają pracowników i nie mogą niczym pomóc. Powiedzieli: czekać. Na

Udzielane przez samorząd usługi opiekuńcze powinny obejmować pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych

pytanie „jak długo?” nie mieli odpowiedzi. Jeżeli przestanę do niej chodzić, to nie wiem, w jaki sposób potrafi dalej funkcjonować. Nie wiem, co mam robić? Myślę, że z takim problemem zetknęłam się nie tylko ja — mówi zaniepokojona Magda.

WSPARCIE POWINIEN ZAPEWNIĆ SAMORZĄD

Linus Kukuraitis, wiceprzewodniczący sejmowego komitetu Ochrony Społecznej i Pracy, były minister Ochrony Społecznej i Pracy w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” zaznaczył, że jeśli starsza, schorowana osoba nie ma rodziny lub rodzina od niej się odwróciła, to pomoc i wsparcie powinno zapewnić starostwo, samorząd, w którym mieszka senior.

— Za organizację opieki socjalnej w naszym państwie odpowiedzialny jest samorząd. To ich obowiązek

zapewnić potrzebującym ludziom usługi socjalne. Co się tyczy tej starszej pani, to samorząd rejonu trockiego jest zobowiązany zapewnić potrzebną pomoc w domu albo zaproponować alternatywę. W tym wypadku to może być dom opieki, gdzie kobieta miałaby opiekę 24 godziny na dobę. Samorząd należy dalej „cisnąć”, żeby zaopiekował się schorowaną osobą — podkreślił Linas Kukuraitis.

POMOC DOMOWA DO OŚMIU GODZIN DZIENNIE

Jak mówi Kukuraitis, osoba starsza, nie w pełni sprawna ma prawo otrzymać pomoc domową do ośmiu godzin dziennie — wszystko zależy od tego, w jakim stanie jest chory. Za takie socjalne usługi czasami chory lub ktoś z rodziny musi dopłacić, ale to minimalnie.

14.>>

Osobie, która z trudnością porusza się tylko po domu, samorząd powinien zapewnić pomoc przy sprzątnięciu, zakupach, przygotowywaniu posiłków, wizytach lekarskich, wychodzeniu z domu.

BRAK PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

— To prawda, że jest problem z brakiem pracowników socjalnych, ale to nie znaczy, że samorząd może odmówić pomocy. Ich zadaniem jest znalezienie tych pracowników. Najczęściej bywa tak, że rodzina nie chce kłócić się z samorządem, nie mają sił czy chęci na walkę i po prostu poddają się. Zwracają się ostatecznie do prywatnych domów opieki, za własne pieniądze wynajmują opiekunów — zaznaczył.

Jak mówi, samorząd jest zobowiązany zaopiekować się na swoim terytorium tymi, którymi nikt nie opiekuje się.

ZWRÓCIĆ SIĘ DO ADMINISTRACJI SAMORZĄDU

— Jeżeli starostwo odmawia pomocy to radziłbym zwrócić się do administracji samorządu, może nawet i do mera. Urzędnicy powinni zrozumieć, że to nie problem osoby chorej, że samorząd nie może udzielić potrzebnej pomocy. To problem samorządu, że nie może zorganizować odpowiedniej liczby pracowników, żeby zapewnić podstawowe usługi, które są potrzebne. Osoba szukająca pomocy nie może usłyszeć w odpowiedzi, że „teraz nie ma pracowników i czekajcie aż będą” — podkreśla Linas Kukuraitis.

„Kurier Wileński” zwrócił się do samorządu rejonu trockiego z pytaniem, co robić w sytuacji, kiedy starsza nie w pełni sprawna osoba zostaje sama bez żadnej opieki.

NIE MA KOLEJKI DO OTRZYMANIA TYCH USŁUG

„Aby otrzymać usługi socjalne, konieczne jest złożenie wniosku do pracownika socjalnego starostwa zgodnie z miejscem zamieszkania usługobiorcy. Wniosek o usługi jest

rozpatrywany w ciągu 20 dni roboczych. W tym czasie ocenia się za potrzebowanie na usługę i, po ustaleniu zapotrzebowania, usługa jest przydzielana. Zgodnie z dostarczonymi informacjami prawdopodobnie dana osoba może potrzebować pomocy domowej lub integralnej. Obecnie nie ma kolejki do otrzymania którejkolwiek z tych usług. Usługi pomocy domowej w samorządzie są świadczone przez trzech usługodawców — dwie miejskie instytucje budżetowe i przedsiębiorstwo społeczne. Integralna pomoc jest udzielana przez miejską instytucję budżetową” — napisano w nadesłanym oświadczeniu.

POMOC SOCJALNA DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

W Ministerstwie Ochrony Społecznej i Pracy „Kurier Wileński” poinformowano, że osoba z niepełnosprawnością może otrzymać rentę inwalidzką lub rentę z tytułu niezdolności do pracy. Służba ds. Oceny Niepełnosprawności i Zdolności do Pracy osobie z niepełnosprawnością może przyznać rekompensatę na wydatki związane z pielęgniarstwem lub opieką (pomocą). Osoby z niepełnosprawnością mogą otrzymać wsparcie w celu dostosowania mieszkania.

We wszystkich samorządach kraju świadczone są usługi socjalne dla osób z niepełnosprawnością, które nie mają wystarczających umiejętności czy możliwości i potrzebują pomocy, a także dla członków ich rodzin.

POMOC MEDYCZNA DLA POTRZEBUJĄCYCH

Pacjentom z potrzebami pielęgniarstwowymi system opieki zdrowotnej może zaoferować następujące usługi:

Opieką paliatywną (to usługa pielęgniarstwa dla pacjentów z nieuleczalną chorobą — zwykle z ciężką chorobą onkologiczną — mającą na celu poprawę jakości życia pacjenta i jego bliskich — przyp. aut.) i inne usługi pielęgniarstwowo, które są świadczone osobom w każdym wieku z chorobami przewlekłymi, osobom z niepełnosprawnością, gdy istnieje jasna diagnoza choroby i nie jest wymagane aktywne leczenie, a rehabilitacja medyczna jest przeciwwskazana.

Również ambulatoryjne usługi pielęgniarstwowo w domu, które są świadczone przez zespół pracowników służby zdrowia (pielęgniarka, asystentka pielęgniarki, fizjoterapeuta) w domu pacjenta. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

Osobie, która z trudnością porusza się tylko po domu, samorząd powinien zapewnić pomoc przy sprzątnięciu, zakupach, przygotowywaniu posiłków, wizytach lekarskich, wychodzeniu z domu

Władze Wilna zlikwidują przeszkody na zwężonych ulicach

Samorząd Miasta Wilna zapoznał się z wnioskiem Prokuratury Okręgowej w Wilnie w sprawie przeprojektowania stołecznych ulic.

— Wszystkie uwagi zostały uwzględnione. W najbliższym czasie z ulic starówki będą usunięte stacjonarne przeszkody, które mogłyby zakłócać ruch transportu służb specjalnych. Dodatkowo przeanalizujemy rozplanowanie ogródków kawiarnianych na stołecznych ulicach — informuje „Kurier Wileński” Gabrielius Grubinskas, rzecznik prasowy samorządu.

W OBRONIE INTERESU PUBLICZNEGO

17 kwietnia Prokuratura Generalna oświadczyła, że po dokonaniu oceny działań administracji stołecznego samorządu dotyczących prowadzonej rekonstrukcji ulic, podjęto decyzję o stosowaniu środków mających na celu obronę interesu publicznego. Prokuratura najbardziej akcentuje utrudnienia w ruchu transportu służb specjalnych ulicami starówki. Najwięcej zastrzeżeń w tej kwestii wpłynęło z Departamentu Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa (PAGD) przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Prokurator zażądał, by stołeczny samorząd usunął istniejące przeszkody: słupki, wazony z kwiatami, przegrody, stoliki ogródków kawiarnianych, które zakłócają ruch wozów strażackich i innego transportu służb ratunkowych.

„Jesteśmy wdzięczni służbom specjalnym i prokuraturze za uwagi. Dążymy do tego, aby miasto było przyjazne, wygodne oraz bezpieczne. Dlatego wszystkie przeszkody tymczasowe, które mogą zagrażać bezpieczeństwu, zostaną usunięte z ulic” — mówi Ilja Karużis, kierownik Wydziału Infrastruktury stołecznego samorządu.

CZEŚĆ SŁUPKÓW JEST RUCHOMA

Samorząd zaznacza, że część słupków ograniczających ruch na

■ Niektóre przeszkody zakłócają ruch transportu służb specjalnych

starówce jest ruchoma, dzięki czemu służby mogą bezpiecznie po nich przejechać.

— O lokalizacji przeszkód, po których wozy strażackie czy karetki pogotowia ratunkowego mogą przejechać, poinformowaliśmy Departament Ochrony Przeciwpożarowej jeszcze przed wprowadzeniem ruchu pętlowego. Aby uniknąć nad-

Benkunskas zapewnił, że kolejne ulice nie będą zwężane, natomiast problem zatorów będzie rozwiązywany poprzez rekonstrukcję skrzyżowań, budowę tuneli i wiaduktów. Przed kilku laty stołeczny samorząd podjął się rekonstrukcji miejskich arterii. Niektóre ulice zostały zwężone, wydzielono więcej miejsca dla pieszych i rowerzystów, zasadzono zieleńce.

użyć ze strony zwykłych kierowców, nie nagłaściliśmy tego faktu. Teraz jednak samorząd uznał, że należy oznakować te bariery, które są w postaci słupków drogowych wykonanych z elastycznego tworzywa. Takie słupki po prostu schylają się, gdy samochód przez nie przejeżdża — wyjaśnia Gabrielius Grubinskas.

Twierdzi też, że większość fizycznych przeszkód na wileńskiej starówce w postaci kamiennych słupków czy donic z kwiatami, ma charakter tymczasowy.

— Z racji tego, że niebawem organizacja ruchu pętlowego będzie monitorowana przez kamery, nie będzie już potrzeby regulowania ruchu na niektórych ulicach za pomocą słupków czy donic. Obecnie usprawniane są funkcje przekazywania danych o wykroczeniach, które zostaną zapisane w ramach monitoringu. Po zakończeniu prac system zacznie działać — podkreśla Grubinskas.

16.>>

**KWESTIA BEZPIECZEŃSTWA
JEST PRIORYTETOWĄ**

To, że zakłócające bezpieczeństwo przeszkody ze zwężonych stołecznych ulic zostaną usunięte, potwierdził także nowo wybrany mer Wilna Valdas Benkunskas.

„Kwestia bezpieczeństwa mieszkańców miasta jest priorytetową. Dlatego wszystkie przyczyny, które mają wpływ na bezpieczeństwo, zostaną przeanalizowane. Podczas rekonstrukcji stołecznych ulic nie uwzględniono wszystkich aspektów dotyczących bezpieczeństwa i ochrony” — podkreślił Benkunskas.

Zapewnił też, że kolejne ulice nie będą zwężane, natomiast problem zatorów będzie rozwiązywany poprzez rekonstrukcję skrzyżowań, budowę tuneli i wiaduktów. Przed kilku laty stołeczny samorząd podjął się rekonstrukcji miejskich arterii. Niektóre ulice zostały zwężone, wydzielono więcej miejsca dla pieszych i rowerzystów, zasadzono zieleńce.

RUCH PĘTLOWY

W lipcu 2020 r. na starówce wprowadzono ruch pętłowy. Celem było zniesienie w tej części miasta

ruchu tranzytowego, który stanowił tu aż 40 proc. potoku samochodów, w godzinach porannych natomiast — nawet 70 proc. Zakłada się, że wprowadzenie ruchu pętłowego zmniejszy zanieczyszczenie powietrza na starówce i udostępni więcej przestrzeni dla pieszych i rowerzystów. Decyzja o wprowadzeniu ruchu pętłowego umożliwia całkowite oddzielenie kilku ulic starówki od ruchu samochodowego w sezonie letnim.

ULICE DLA PIESZYCH

Niektóre odcinki ulic od 12 maja do 1 października zostaną oddane pieszym i rowerzystom, zostaną otwarte tu ogródki kawiarniane. Ograniczenia ruchu będą obowiązywać na odcinku między ulicami Savičiaus i Augustijoną 6. Zmiany też będą dotyczyć al. Giedymina na odcinku między ulicami Vilniaus i T. Vrublevskio. Ulica Šv. Jurgio w sezonie letnim będzie oddana wyłącznie do dyspozycji pieszych. Na ulicy Wileńskiej ruch samochodowy jest zabroniony przez cały rok. ■

Justyna Giedrojć
Na podst. vilnius.lt, inf. wł
Fot. Marian Paluszkiwicz

■ W sezonie letnim ulica Savičiaus zamieni się w ogródek kawiarniany

Cyfrowe euro w 3-5 lat?

Cyfrowe euro banku centralnego może pojawić się na Litwie w ciągu 3-5 lat. Według przedstawicieli Banku Litwy, byłoby to korzystne dla mieszkańców i handlowców. Nie miałby on dostępu do prywatnych danych. UE obecnie rozważa wprowadzenie cyfrowego euro. Cyfrowa waluta banku centralnego działa już w Chinach, na Jamajce i w Nigerii.

Medycy jadą do Charkowa

Lekarze z Litwy wyruszyli na czwartą misję do regionu Charkowa na Ukrainie, by pomóc pacjentom cierpiącym na choroby przewlekłe i problemy psychologiczne. Według inicjatorów akcji, jest to początek długoterminowego projektu. Oprócz medyków, na Ukrainę pojedzie sprzęt: analizatory krwi i moczu oraz zakupione przez Rotary Club leki i reagenty.

**Tatarzy chcą stelli
o meczecie na Łukiszkach**

Litewscy Tatarzy proponują upamiętnienie dawnego meczetu, który stał w w Wilnie przy obecnej ulicy Goštauto. Rząd zatwierdził przekształcenie terenu przy tej ulicy, ale Tatarzy chcą zachować pamięć o dawnym meczecie, którego miejsce ma teraz być rewitalizowane. Przewodniczący Stowarzyszenia Wspólnoty Tatarów Motiejus Jakubauskas zaproponował instalację stelli na jednym z budynków kompleksu, aby przypominać o meczecie i cmentarzu, który kiedyś tam się znajdował.

Opr. A.K. na podst. BNS
Fot. Freepik

Rząd postanowił: od maja zmiany w przepisach ruchu drogowego

Ministerstwo Łączności Litwy informuje, że od 1 maja wejdą w życie poprawki do przepisów ruchu drogowego.

Dotyczą one korzystania z telefonów komórkowych podczas jazdy, ruchu w strefie mieszkalnej i na parkingach, przewozu dziecka samochodem na specjalnym siedzeniu oraz innych przypadków. Przygotowane przez ministerstwo zmiany w Regulaminie ruchu drogowego 19 kwietnia zostały zatwierdzone przez rząd.

Zmiany zostały wprowadzone w ramach nowelizacji ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego przyjętej przez Sejm w październiku ubiegłego roku.

ROZMOWY TYLKO PRZEZ GŁOŚNIK, RÓWNIŻ W KORKU

Doprecyzowano wyjątki dotyczące tego, kiedy i w jaki sposób można korzystać z urządzeń mobilnych podczas jazdy. Korzystanie z telefonu komórkowego podczas jazdy jest dozwolone tylko za pośrednictwem zestawu głośnomówiącego Bluetooth i tylko wtedy, gdy telefon jest umieszczony w specjalnym uchwycie. Korzystać z telefonu komórkowego można też za pomocą zestawu głośnomówiącego zamontowanego w aucie i umieszczonego na kierownicy, multimediiów itp.

„Prowadzenie rozmowy przez telefon trzymany w ręku jest zabronione, z wyjątkiem sytuacji, gdy środek transportu stoi. Wyjątek ten jest dopuszczalny tylko w przypadku zatrzymania się na dłuższy czas, ale nie ma zastosowania podczas zatrzymywania się w korku, na czerwonym świetle, przechodzenia pieszych itp.” — czytamy w komunikacie ministerstwa.

NIE WYPRZEDZAĆ W STREFIE MIESZKALNEJ

Zmiany w przepisach ruchu drogowego zaktualizowały porządek ruchu w strefie mieszkalnej i parkingach. Ustalono, że samochody nie

Piesi mogą poruszać się po ścieżce rowerowej, jeśli na drodze nie ma chodnika lub ścieżki dla pieszych

mogą wyprzedzać w dzielnicy mieszkalnej, w podwórkach bloków wielomieszkaniowych i na parkingach.

ZAKAZ ZATRZYMYWANIA W MIEJSCU DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Ponadto, przepisy ruchu drogowego ustanawiają jasny i jednoznaczny zakaz zatrzymywania się i parkowania na miejscu parkingowym przeznaczonym wyłącznie dla pojazdów oznaczonych znakiem rozpoznawczym „Niepełnosprawny” lub kartą parkingową dla osób z niepełnosprawnością.

PIERWSZEŃSTWO DLA PIESZYCH

W strefie mieszkalnej i na parkingach będą mogli poruszać się swobodniej rowerzyści i piesi. Zgodnie ze zmienionymi przepisami ruchu drogowego rowerzyści w dzielnicy mieszkalnej są zwolnieni z wymogu jazdy w jednym rzędzie i jak najbliższej prawej krawędzi pasa ruchu. Piesi na parkingach mogą poruszać się po całej jezdni, ale nie mogą za-

kłócać ruchu pojazdów. Obowiązkowe jest korzystanie z przejścia dla pieszych, o ile takowe jest. Na parkingach piesi mają pierwszeństwo przed pojazdami.

PIESI NA ŚCIEŻCE ROWEROWEJ

Aby uniknąć nieporozumień, na ścieżkach rowerowych wprowadzono wyjątki dla ruchu pieszych na ścieżkach rowerowych i pasach rowerowych. Piesi mogą przecinać ścieżkę rowerową lub pas ruchu, przechodząc na drugą stronę. Piesi mogą również poruszać się po ścieżce rowerowej, jeśli na drodze nie ma chodnika lub ścieżki dla pieszych. W takich przypadkach piesi muszą iść w taki sposób, aby nie zakłócać ruchu rowerzystów.

OBOWIĄZKOWY KASK DLA KIEROWCY QUADA

Ujednolicono wymagania dla kierowców pojazdów czterokołowych wszystkich typów.

18.>>

Ustalono, że kierowca ciągnika kołowego (kategoria T3b) wykonanego na podstawie konstrukcji czterokołowca i nie posiadającego nadwozia (kabiny), podlega wymogom stawianym kierowcom czterokołowców: obowiązkowe jest noszenie kasku i prowadzenie obiema rękami, zabrania się jazdy po autostradzie i na drogach szybkiego ruchu, przewożenia dzieci poniżej 12. roku życia.

DZIECKO TYLKO W FOTELIKU

Dodano nowe zalecenie dotyczące przewozu dziecka samochodem. Zaleca się, aby dziecko w specjalnym foteliku skierowanym tyłem do kierunku jazdy samochodu było przewożone tak długo, jak to możliwe, zgodnie ze wskazaniami producenta fotelika. W ten sposób przewożenie dziecka w fotelikach nowszego typu jest możliwe przez znacznie dłuższy czas (do co najmniej 15 miesiąca życia). Ze względów bezpieczeństwa konieczne jest uwzględnienie wymagań i zaleceń określonych przez producentów fotelików. Ważne jest, aby dziecko było przewożone w specjalnym foteliku dostosowanym do jego wzrostu i wagi.

Przepisy jasno określają, że w miejscu parkowania przeznaczonym dla osoby z niepełnosprawnością nie wolno będzie nawet zatrzymać się

NOWY ZNAK W MIEJSCIE STARYCH

Biorąc pod uwagę nowe potrzeby użytkowników dróg, w przepisach ruchu drogowego pojawia się nowy ostrzegawczy znak drogowy nr 152 „Jeźdźcy” — będzie on ostrzegał o odcinku drogi, na którym często jeżdżą jeźdźcy lub są prowadzone konie. Jednak rezygnuje się z przestarzałych, nieistotnych znaków drogowych. Zniknie znak nr 706 „Telefon” i nr 725 „Odwiedzane miejsce”. Znak „Telefon” stał się nieaktualny po zniknięciu

automatów telefonicznych na Litwie, a interesujące odwiedzane miejsca są już oznaczone innymi znakami drogowymi, znakami na brązowym tle ze strzałką do interesującego miejsca lub nazwą interesującego miejsca.

Wszystkie wyżej wymienione zmiany w Regulaminie ruchu drogowego, z wyjątkiem znaków drogowych, wejdą w życie 1 maja br. Zmiany znaków drogowych wejdą w życie 1 listopada.

Opr. A.P. (na podst. BNS)
Fot. Marian Paluszkiwicz

Zmiany w przepisach ruchu drogowego wejdą w życie 1 maja

HIMARS wzmacnia bezpieczeństwo Litwy

9.>>

Sądzę, że w ramach projektu Polska będzie chciała stworzyć nie tylko centrum obsługi system HIMARS, ale również centrum szkoleniowe — podkreślił Papečkys.

Po stronie amerykańskiej za projekt jest odpowiedzialny V korpus armii USA. Dowódca korpusu generał broni John S. Kolasheski oświadczył, że „HIMARS pozwala sojusznikom z NATO i partnerom na szybkie prowadzenie ognia o dużym natężeniu i z dużej odległości, oferując zdolności, które bez niego byłyby trudne do osiągnięcia”. Poza tym, jego zdaniem, w przypadku pełnowymiarowego konfliktu zbrojnego daje przewagę nad przeciwnikiem.

Papečkys jest przekonany, że EHI jest projektem długoterminowym, co automatycznie wzmacnia bezpieczeństwo krajów uczestniczących w tej inicjatywie, ponieważ będą odbywały się wspólne

ćwiczenia, testowanie systemu, nastąpi wymiana doświadczeń. Kontakty osobiste między wojskowymi, zaznacza Papečkys, są ważnym elementem obrony kraju.

— Bardzo często podchodzimy do sprawy zbyt mechanicznie. Właśnie kontakt osobisty między wojskowymi jest czymś ze wszech miar pozytywnym. Ludzie spotykają się. Lepiej siebie poznają. Wojskowi nawzajem się odwiedzają. Nie tylko Litwini będą jeździli do Polski, ale również Polacy będą odwiedzali Litwę. Takie wizyty dają do zrozumienia, że kraj sąsiedni nie jest tylko miejscem na mapie, tylko to są żywi ludzie, którzy mają takie same wartości, których łączy wspólna kultura czy nawet jeźdzenie. Wówczas powstaje obopólna motywacja do bronięcia jeden drugiego. Bo nas na Litwie musi obchodzić bezpieczeństwo Polski, dla Polski ważne powinno być bezpieczeństwo Litwy — podkreślił Egidijus Papečkys.

HIMARS to system artylerii raketowej o wysokiej mobilności. Producentem systemu jest amerykański koncern zbrojeniowy Lockheed Martin Corporation, który jest jednym z największych dostawców broni na świecie. Siły zbrojne Stanów Zjednoczonych używały system HIMARS w Afganistanie oraz w walce z Państwem Islamskim.

Polska w roku 2019 r. kupiła 20 zestawów HIMARS. Po rozpoczęciu pełnowymiarowej wojny w Ukrainie strona polska zadeklarowała chęć kupna kolejnych 500 wyrzutni. W lutym rząd Stanów Zjednoczonych wyraził zgodę. Minister obrony Mariusz Błaszczak poinformował, że 15. Brygada Zmechanizowana Wojska Polskiego jeszcze w tym roku będziemy mieć HIMARSY. ■

TVP
WILNO

■ HIMARS to system artylerii raketowej o wysokiej mobilności Fot. Wikipedia

Od odpornej dojarki do eradykcji czarnej ospy, czyli jaki kalendarz szczepień jest najskuteczniejszy

Brenda Mazur

W dniach 23-29 kwietnia obchodzony jest Europejski Tydzień Szczepień, którego celem jest szerzenie wiedzy dotyczącej szczepień, zwłaszcza w grupach osób szczególnie narażonych na zachorowanie. Europejski Tydzień Szczepień to inicjatywa kierowana i koordynowana przez Światową Organizację Zdrowia.

KRÓTKA HISTORIA SZCZEPIEŃ

Bez wątplenia szczepienia ochronne są jednym z największych osiągnięć współczesnej medycyny. Historia szczepionek rozpoczyna się w drugiej połowie XVIII wieku od odkrycia naukowego Edwarda Jennera. Jenner zaobserwował, że kobiety pracujące przy dojeniu krów nie chorowały na ospę prawdziwą lub przechodziły chorobę bardzo łagodnie. W 1796 r. przeprowadził Jenner ryzykowny eksperyment: wprowadził ropę z pęcherza jednej z dójek w nacięcie ramienia ośmioletniego Jamesa. Chłopak przeszedł chorobę bardzo łagodnie, a po roku okazało się, że jest całkowicie uodporniony na ospę prawdziwą. Eksperyment Jennera dał początek współczesnym szczepieniom.

Od tego czasu naukowcy prowadzą ciągłe badania, których celem jest stałe poszukiwanie nowych i rozwój już dostępnych szczepionek na choroby zakaźne już istniejące i profilaktycznie, na nowo powstające. Tego, że szczepienia są skuteczną formą zapobiegania zakażeniom, sami doświadczyliśmy, przechodząc największą od lat epidemię COVID-19 wywołaną przez koronawirusa SARS-CoV-2.

NIEBEZPIECZNY WIRUS HPV

Nadal jesteśmy świadomi konsekwencji tych zakażeń. Naukowcy przekonują, że szczepienia są inwestycją w zdrowie. Na podstawie wielu niezależnych badań udowodniono, że są bezpieczne i

Krystyna Slidewska, onkolog i radiolog Centrum Onkologii Szpitala Uniwersyteckiego w Santoryszkach Fot. archiwum prywatne

skuteczne w walce z chorobami zakaźnymi. Przyczyniają się nie tylko do zmniejszenia liczby przypadków danej choroby, ale również do zredukowania ryzyka związanych z nimi powikłań. Od paru lat szczególną uwagę skupia się na szczepieniach przeciwko niebezpiecznemu wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV).

Co to za wirus? Jakie choroby wywołuje? Jak można się nim zarazić? — o tym opowiada Krystyna Slidewska, onkolog i radiolog Centrum Onkologii Szpitala Uniwersyteckiego w Santoryszkach.

HPV (human papillomavirus) to inaczej wirus brodawczaka ludzkiego. To jeden z wirusów odpowiedzialnych za rozwój nowotworów. Jak wynika z badań, nie u wszystkich osób zakażonych onkogennym typem wirusa dochodzi do rozwoju raka. Jednak osoby, które są bezobjawowymi nosicielami wirusa, mogą zarażać inne osoby, u których wirus może już wywołać tę groźną chorobę. Wirus brodawczaka przenoszony jest głównie w trakcie stosunków seksualnych lub przez bezpośredni kontakt ze skórą osoby zakażonej.

Obecnie wyróżnia się blisko 150 typów chorobotwórczych wirusa HPV, które dzieli się na wirusy niskiego (nieonkogenne) i wysokiego ryzyka (onkogenne). Typy wirusa, które powodują kłykciny kończyste (brodawki płciowe), brodawczaki krtani i zmiany łagodne na szyjce macicy, zaliczane są do wirusów niskiego ryzyka. Te, które nie przyczyniają się do powstawania brodawek, są zaliczane do wirusów wysokiego ryzyka. Żyją one w komórkach skóry i mogą prowadzić do zmian przednowotworowych, głównie raka macicy i okolicy narządów płciowych: raka sromu, raka odbytu lub raka prącia. Ostatnie badania wskazują, że zakażenie różnymi typami wirusa brodawczaka ludzkiego może doprowadzić także do rozwoju raka głowy i szyi — raka jamy ustnej i raka krtani, lub przelyku. Dziś już wiemy, że spośród ponad stu rodzajów HPV najbardziej onkogenne są typy: 16. i 18. oraz 31. i 45.

Wszystkie zakażenia HPV w początkowej fazie przebiegają bezobjawowo. Jeśli organizm jest silny i sprawnie funkcjonuje, to większość objawów ustępuje samoistnie w okresie 6-12 miesięcy od kontaktu z wirusem.

21.>>

Jednak u niektórych osób, zwłaszcza tych o obniżonej odporności, może dojść do zakażenia przewlekłego, które ostatecznie może doprowadzić do rozwoju raka. Jeśli osoba zakażona jest narażona na jednoczesne działanie innych czynników predysponujących (genetycznych, środowiskowych), istnieje wysokie ryzyko wystąpienia zmian nowotworowych.

OBJAWY TOWARZYSZĄCE ZAKAŻENIU WIRUSEM HPV

Zakażenie HPV może być bezobjawowe, powodować jedynie niewielkie objawy lub nasilone zmiany. Zmiany chorobowe w zakażonej okolicy z reguły rosną szybciej u osób z niedoborem odporności. Zakażenie HPV może powodować powstanie zmian skórnych — brodawek, zwykle zlokalizowanych na dłoniach lub podszewkach stóp, które mają postać guzków o nierównej powierzchni, wielkości do kilku milimetrów, z reguły niebolesnych. Jeśli się zlewają, mogą sprawiać ból przy chodzeniu. Zmiany mogą swędzieć.

Zakażenie HPV może powodować wystąpienie kłykcin kończystych — charakterystycznych brodawek na skórze. Mogą być płaskie lub nieznacznie wyższe od poziomu skóry lub kalafiorowate — sam kolor zmian może być różny (od brązowego i czerwonego do identycznego z kolorem skóry). Są to zmiany, które lokalizują się najczęściej w okolicach zewnętrznych narządów płciowych (srom, prącie, okolica okołoodbytnicza). Zmiany na błonie śluzowej jamy ustnej mogą być drobne, podobne do kłykcin, niekiedy są płaskie, białawe.

Zakażenie HPV może prowadzić do zmian dysplastycznych w obrębie szyjki macicy. Zmiany dysplastyczne są stanem przedrakowym, a główną przyczyną odpowiadającą za raka szyjki macicy jest wirus brodawczaka ludzkiego (human papilloma virus – HPV). Ze względu na to, bardzo ważne jest wykonywanie regularnie badań cytologicznych, dzięki którym dysplazja może być uchwycona na wczesnym etapie, zanim dojdzie do rozwoju raka.

SZCZEPIENIA SĄ WAŻNE

Niemal 90 proc. przypadków raka szyjki macicy jest wywołane zakażeniem wirusem HPV. Dlatego tak ważne są szczepienia przeciwko temu wirusowi.

Zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego — HPV, jest jedną z najczęstszych infekcji wirusowych, przenoszonych głównie (choć nie tylko!) drogą płciową. Niemal każda seksualnie aktywna osoba zostanie zakażona wirusem w ciągu swojego życia. Szacuje się, że liczba kobiet i mężczyzn, którzy są nosicielami HPV, na całym świecie wynosi 660 mln.

Chociaż do zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego najczęściej dochodzi podczas stosunku seksualnego, to nie jest to jedyna droga transmisji wirusa. HPV przenosi się także poprzez bezpośredni kontakt ze śliną lub krwią osoby zakażonej, ale także drogą wertykalną — podczas porodu. Należy jednak pamiętać także o tym, że do zakażenia wirusem może dojść podczas wizyty u fryzjera, kosmetyczki, na basenie, w studiu tatuażu czy saunie.

Niestety, obecnie nie ma leków, które skutecznie eliminowałyby zakażenie wirusem HPV. Leczenie polega na zwalczaniu jego następstw, takich jak: brodawki płciowe, brodawczaki krtani czy nowotwory.

Dlatego w przypadku HPV najważniejsza jest profilaktyka zakażeń,

tj.: higieniczny styl życia, bezpieczne kontakty seksualne, szczepienia profilaktyczne.

Według stanu na grudzień 2021 r. wszystkie kraje Unii Europejskiej wprowadziły szczepienia przeciw HPV do swoich programów krajowych, a wiele krajów niedawno przeszło lub planuje przejść ze strategii szczepienia przeciwko HPV wyłącznie dziewcząt, na rzecz powszechnej strategii szczepienia HPV.

Podstawowym celem wdrożenia programu szczepień przeciwko HPV jest prewencja raka szyjki macicy. Rak ten jest czwartym co do częstości występowania nowotworem złośliwym na świecie (drugim wśród młodych kobiet w wieku od 15 do 44 lat). HPV ma również związek z innymi chorobami onkologicznymi, przed którymi ochrony potrzebują również chłopcy.

Tylko powszechne, bezpłatne szczepienia HPV przeciwko wirusowi, zarówno dla dziewczynek, jak i chłopców, stanowią sprawdzoną i skuteczną ochronę przed nowotworami, które on wywołuje.

To, że powszechne szczepienia przeciwko HPV są niezwykle skuteczną bronią przeciwko nowotworom, pokazuje przykład Australii, gdzie dziewczynki są systematycznie szczepione od 2007 r., a od 2013 r. — chłopcy.

23.>>

Podstawowym celem wdrożenia programu szczepień przeciwko HPV jest prewencja raka szyjki macicy, który jest czwartym co do częstości występowania nowotworem złośliwym na świecie

22.>>

Efekt jest taki, że Australia ma jeden z najniższych na świecie wskaźników zachorowań na raka szyjki macicy i zamierza jeszcze w tej dekadzie wyeliminować ten nowotwór całkowicie.

Szczepionki przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego nie są tanie, dlatego coraz więcej krajów decyduje się na system refundacji. Również na Litwie szczepienie jest refundowane i zalecane dziewczętom przed inicjacją seksualną. Zgodnie z założeniami strategii onkologicznej szczepienia dla nastolatek w wieku 11-13 lat, na Litwie już od 2016 r. są bezpłatne, aczkolwiek nieobowiązkowe. Od 1 lutego 2023 r. do programu dołączeni są chłopcy w wieku 11-13 lat. Jak podaje prof. Sonata Jarmalaite, członkini Litewskiej Rady Zdrowia, Litwa przeszła ze szczepionki 2-walentnej na 9-walentną, która jest o wiele bardziej efektywna. Szczepienie refundowane obejmuje dwie dawki szczepionki przeciw HPV dla dziewcząt i chłopców od 11 roku życia.

Na Litwie zachorowalność na raka szyjki macicy jest jedną z najwyższych w UE. Prawie połowa wszystkich nowo zdiagnozowanych przypadków raka szyjki macicy dotyczy kobiet młodych i w średnim wieku (20-59 lat).

Ponadto należy pamiętać, że zakażenie HPV odpowiada również za wiele innych chorób przednowotworowych i nowotworów, w tym nowotwory sromu, pochwy, prącia, odbytu i gardła. Co ważne, mężczyźni są bardziej narażeni na raka głowy i szyi, co ma związek z zakażeniem HPV.

Tak więc szczepionki przeciwko HPV to najwspanialszy prezent, jaki rodzice mogą podarować własnym dzieciom.

RUCHY ANTYSZCZEPIONKOWE

Nie można nie wspomnieć i ruchach antyszczepionkowych. Od przeszło dwóch dekad z zaostreniem w czasie pandemii COVID-19 szczepienia stanęły w ogniu krytyki ze strony środowisk jawnie niechętnych tej formie profilaktyki chorób zakaźnych. Wygłaszane przez aktywistów ruchów antyszczepionkowych oraz wyznawców medycyny natural-

Od przeszło dwóch dekad z zaostreniem w czasie pandemii COVID-19 szczepienia stanęły w ogniu krytyki ze strony środowisk niechętnych tej formie profilaktyki chorób zakaźnych

nej argumenty oraz zarzuty przeciw szczepieniom dzieci i młodzieży, oraz samym szczepionkom, jako lekom, nie są oparte na wiarygodnych danych medycznych. Wbrew kłamliwym teoriom, zagrożenie ze strony chorób zakaźnych nie jest wcale mniejsze niż w przeszłości, co więcej: wzrasta ono w ostatnich latach wskutek przybywania nowych szczepów wirusów, ale też i z powodu zwiększania się liczby dzieci uchylających się od realizacji szczepień. Takie są dane World Health Organization (WHO).

KALENDARZ SZCZEPIEŃ

Dla naszego zdrowia i bezpieczeństwa ważny jest kalendarz szczepień, który obejmuje szczepienia obowiązkowe i rekomendowane. Wśród szczepień obowiązkowych znajdują się m.in. szczepienia chroniące przed:

- gruźlicą;
- wirusowym zapaleniem wątroby typu B;
- polio (choroba Heinego Medina);
- błonicą;
- tężcem;
- pneumokokom;
- krztuścem.

Oprócz szczepień obowiązkowych zalecane są szczepienia dodatkowe np. przeciwko:

- HPV;
- ospie wietrznej;
- wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- sezonowym szczepieniom p/ grypie.

Szczepienia dodatkowe są zalecane osobom z tzw. grup ryzyka np. turystom i podróżnikom, chorym przewlekle, osobom starszym, dzieciom uczęszczającym do żłobków i przedszkoli, kobietom ciężarnym bądź planującym zajście w ciążę itp.

Skierowanie na rekomendowane szczepienia można uzyskać od lekarza rodzinnego.

JAKIE SĄ DODATKOWE KORZYŚCI ZE SZCZEPIENIA

Zwykle o szczepieniach myślimy w kontekście korzyści, jakie odnosi osoba szczepiona. Zarówno dorosły jak i dziecko dzięki szczepionkom uzyskują odporność przeciwko chorobom zakaźnym. Nie należy jednak zapominać, że nie żyjemy w izolacji. Dodatkową korzyścią ze szczepienia jest ochrona bliskich i osób przebywających w otoczeniu osoby zaszczepionej. Ma to szczególne znaczenie w rodzinach, w których są osoby chore przewlekle — szczególnie narażone na zachorowanie lub małe dzieci, które z uwagi na wiek lub przeciwwskazania medyczne nie mogą być zaszczepione. Dzięki zaszczepieniu członków ich rodzin minimalizuje się ryzyko przeniesienia zachorowania, otaczając chorego czy dziecko ochronnym „parasolem”.

Fot. Freepik.com

Ach ten kwiecień – plecień! Niby jest słońeczko, niby śniegu już dawno nie ma, a i kwiatki wiosenne kwitną i ptaszki śpiewają, a zimne podmuchy nie tylko nie pozwalają na krótki rękawek. Ale sweterek bez kurtki – już w sam raz! Nic to! Jeszcze trochę cierpliwości, a niebawem przyjdzie taaaaka wiosna, że będzie ciepłutko, przyjemnie i bardzo fajnie! Po za tym, 25 kwietnia jest 115. dniem w kalendarzu gregoriańskim, a do końca roku pozostaje 250 dni.

Być pięknym na wiosnę!

Każdy chce być pięknym. Jest to normalne odczucie. Ale rozglądając się dookoła, łatwo zauważyć, że piękni, naprawdę piękni są ci, w których „coś jest”. Coś bardzo trudnego do określenia, co powoduje, że ma się ochotę wśród nich przebywać. Myślę, że każdy zna choć jedną taką osobę. Może to być ciocia, sąsiad, pani sprzedawczyni. Miło się z nimi rozmawia, a przy tym są to zwykle osoby czyste i zadbane. Wtedy nie jest ważny kolor oczu, wiek, czy wzrost. Piękna nie da się zmierzyć lub zważyć, można je najwyżej porównać (coś jest piękniejsze od czegoś innego). Ważne jest, by to piękno w ogóle zauważać – w domu, w szkole, w pracy, w przyrodzie. Warto zatrzymać się czasem nad pięknym, pachnącym kwiatem, obejrzeć wschód słońca i rozwijające się liście w pobliskim parku. Piękna warto szukać w całym swoim otoczeniu i w sobie. Wygląd zewnętrzny zależy, między innymi, od przemyślanej postawy względem samego siebie. Od tego, co chcemy sobą reprezentować – jako osoba. Od tego, kim chcemy być. A o tym decyduje charakter człowieka.

Pamiętajcie o tym.

Ciekawostki o człowieku

- Około 5% ludzi ma 13 par zeber zamiast pospolitej liczby 12 par.
- W ciągu roku każdy człowiek traci przeciętnie 4 kg martwego naskórka i 30 tysięcy włosów.
- Szkielet człowieka składa się zazwyczaj z 206 kości.
- U człowieka cała objętość jego krwi (4,5 - 5 litrów) przechodzi przez nerki w ciągu 5 minut.

Gry i zabawy

Jeszcze jedna zabawa

Pssst...

Zabawa jest prosta, a zarazem bardzo ciekawa.

Wiosna dookoła nas piękna, jest coraz cieplej, ale ciągle jeszcze za zimno, żeby położyć się na trawie. Potrzebny więc będzie Wam jeden duży koc lub mały dla każdego z graczy. Kładziemy się wszyscy na plecach. Zamykamy oczy i wyciągamy przed siebie w górę ręce zaciśnięte w pięści. Przez chwilę wsluchujemy się w odgłosy przyrody i za każdym razem, kiedy usłyszymy śpiew ptaszka, granie konika polnego czy głośniejszy szelest liści lub traw – wyprostowujemy jeden z palców. Po chwili, któryś z uczestników na umówiony znak przerywa zabawę. Teraz porównujemy liczbę usłyszanych dźwięków i próbujemy je odtworzyć. Można również zastanowić się, jakie zwierzę udało się usłyszeć.

Wesołej zabawy!

Czekolada

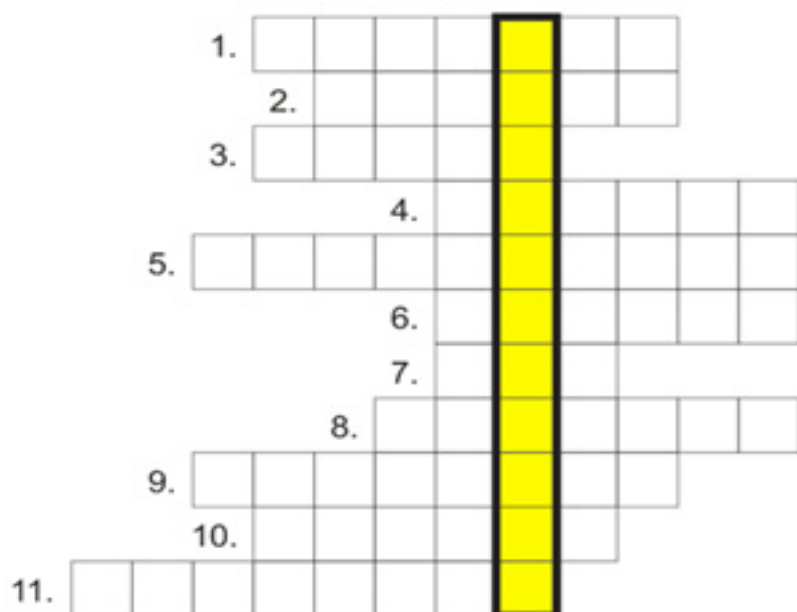
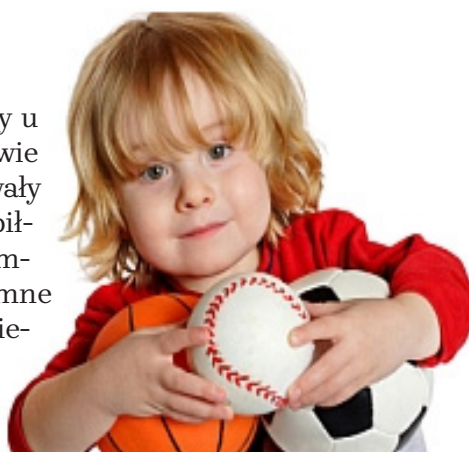
Czekolada, inaczej – gorzka woda – wyrób cukierniczy sporządzany z miazgi kakaowej, tłuszczu kakaowego (masło kakaowe) lub tłuszczu cukierniczego, środka słodzącego i innych dodatków. Wytwarzana najczęściej w postaci tabliczek czekolady. W niektórych krajach, głównie w Meksyku, powszechniejsza jest czekolada w postaci napoju na wodzie, mleku lub innym płynie. Rzadziej spotyka się czekoladę sproszkowaną lub w granulkach. Pierwszą gorącą czekoladę stworzyli Majowie. Gdyby nie Krzysztof Kolumb, nie wiadomo, czy kiedykolwiek byśmy jej spróbowali. W 1498 r. czekoladowym eliksirem poczęstowali podróżnika Indianie. Majowie i Aztekowie pili ten napój podczas swoich obrzędów. Używali go też jako afrodyzjaku. Ziarna kakaowca były tak cenne, że traktowano je jako środek płatniczy. Po pewnym czasie kakaowiec jednak się upowszechnił.

Czekolada to nie tylko cukier i tłuszcz – przyznają dietetycy. Tabliczka czekolady zawiera jednak ponad 500 kalorii. Fachowcy doradzają więc jedzenie gorzkiej. Jest tak samo kaloryczna jak słodka, ale ze względu na smak skosztujemy jej na pewno mniej.

O piłkę, bez której – ani rusz! Symbol słońca lub księżyca

Niezmierne interesujące są zasady gry w piłkę, jakie panowały u dawnych plemion Ameryki Środkowej. Ludy te – na przykład Majowie i Aztekowie – uważały piłkę za symbol słońca lub księżyca i traktowały ją z zadziwiającym szacunkiem. Graczom nie wolno było dotykać piłki dłońmi ani stopami (tylko na przykład biodrem), co bardzo komplikowało grę. Zespołowe gry w piłkę miały u tych plemion ogromne znaczenie religijne i kultowe – miały one zapewnić płodność zwierzętom i roślinom hodowlanym, a także normalny bieg słońca, księżyca i gwiazd. Bogu gry w piłkę poświęcano wspaniałe stadiony, których ruiny zachowały się do dziś.

Wiosenna krzyżówka

1. Kwiat z Holandii.
2. Wraca z ciepłych krajów po zimie.
3. Kotki na wierzbie.
4. Fioletowy zwiastun wiosny.
5. Budzi się z zimowego snu.
6. Wyrastają z pączków na drzewach.
7. Gwiżdżący czarny ptak lub wyspa grecka.
8. Wielkanocne kolorowe jajka.
9. Topimy ją 21 marca.
10. Pierwszy wiosenny miesiąc.
11. Żółty motylek.

Jakie hasło tworzą literki w wyróżnionej kolumnie?

Czy wiecie, co oznacza ten wyraz?

Królik został... oficerem policji!

Wydział policji w Yuba City w Kalifornii (USA) może poszczycić się nowym członkiem zespołu. Percy jest oficerem i jednocześnie... królikiem. Nietypowy zwierzak dołączył do funkcjonariuszy i dostał ważne zadanie. Na początku kwietnia na facebookowym profilu wydziału policji Yuba City w Kalifornii pojawił się post z dość nietypową informacją. W szeregach zespołu został włączony Percy — oficer, który jest królikiem. Oficer Hops, bo tak też jest nazywany, ma w szeregach policji bardzo istotne zadanie: ma dbać o dobrostan psychiczny swoich kolegów.

Fot. Pixabay.com

101-letni lekarz wciąż przyjmuje pacjentów

101-letni francuski lekarz Christian Cheney pomimo zaawansowanego wieku nadal przyjmuje pacjentów. Swoją staż medyczny rozpoczął w czasie II wojny światowej. „To bardziej praca społeczna niż medyczna” — mówi Cheney, wskazując, że w regionie brakuje lekarzy, stąd jego długa aktywność zawodowa. Najczęściej jego pacjenci zgłaszają się po recepty, ale lekarz, korzystając z nowoczesniejszych technologii, uruchomił niedawno również zdalne konsultacje. Pod swoją opieką ma wciąż 425 pacjentów. W 2020 r. w czasie pandemii Covid-19 Cheney pracował w domu opieki dla zakonników. „Na początku nie byliśmy zaszczepieni, nie mieliśmy masek, miałem szczęście, że się nie zaraziłem” — tłumaczy Cheney. W czasie II wojny światowej jako lekarz-stażysta Cheney został przymusowo zmobilizowany przez Niemców do leczenia epidemii tyfusu. Wspomina, że warunki pracy były ciężkie i brakowało podstawowych narzędzi i leków.

Anomalia pogodowa w Arabii Saudyjskiej

Miasto At-Taif, na zachodzie Arabii Saudyjskiej, zostało zasypane śniegiem i gradem. Kwietniowa temperatura na tych terenach zwykle waha się w ciągu doby od 15,5 do 30 st. Celsjusza. Nie podano, jak długo trwała anomalia w pogodzie w At-Taif, ale władze położonego w pobliżu Mekki miasta musiały skierować pracowników do odśnieżania ulic, a kierowcy uwieczniali telefonami niezwykle widok. Lokalne centrum meteorologiczne ostrzegало przed burzami, a Ministerstwo Spraw Islamskich wydało zalecenia, aby modły związane z kończącym się ramadanem nie odbywały się na wolnym powietrzu, ale wewnątrz meczetów.

Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ Gary Payton – legenda NBA – zostawił swój ślad dłoni i podpis także w Wilnie Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Krupnik na żołądkach drobiowych

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Taką zupę z chęcią zjedzą wszyscy, nawet dzieci, gdyż jest bardzo smaczna. Tradycyjny krupnik gotowany jest z dodatkiem kaszy jęczmiennej, ale też może być pęczak, z dodatkiem ziemniaków i włoszczyzny.

Składniki:

- 700 g żołądków drobiowych
- 2-3 marchewki
- 1 pietruszka
- kawałek selera
- kawałek pora
- liść laurowy
- 2-3 ziela angielskie
- 5 ziemniaków
- 1/2 szklanki kaszy jęczmiennej
- zielona natka pietruszki
- sól
- pieprz

Wykonanie:

Żołądki umyć dokładnie, jeśli duże — przekroić na połowę. Zalać 1,5 litrem zimnej wody i zagotować, zebrać szumowiny, zmniejszyć grza-

Krupnik, prosta tradycyjna polska zupa, dosyć gęsta, a ugotowana na żołądkach drobiowych — u mnie z kaczki — jest sycąca i pożywna.

■ Tradycyjny, polski krupnik Fot. autorka

nie i wolno gotować pod przykryciem około godziny. Do zupy dodać obraną i umytą włoszczyznę, liść laurowy, ziele angielskie, oraz doprawić do smaku solą i pieprzem. Kaszę należy zalać zimną wodą i opłukać, zmienić wodę i znowu opłukać, aż woda będzie czysta. Gdy żołądki są już prawie

miękkie — dodać do krupniku kaszę i zagotować. Ziemniaki obrać, umyć i pokroić w kostkę i dodać do zupy. Jeśli zupa jest za gęsta można dolać gorącej wody. Gdy ziemniaki i kasza są już miękkie, doprawić do smaku solą i pieprzem, a na koniec posypać zieloną natką pietruszki. ■

Racuchy z jabłkami od mamy

Racuchy z jabłkami — takie miłe wspomnienie z dzieciństwa, smażone przez moją mamę. Pachniały w całym domu, a smakowały wybornie. Przepis bardzo prosty i szybki, ciasto na racuchy nie musi rosnąć, bardzo łatwo się je wyrabia, są pulchne, delikatne i można przygotować je w każdej chwili, czy to na śniadanie, podwieczorek, lub kolację.

Składniki:

- 1 szklanka mąki pszennej
- 1 jajko
- 1 szklanka (niepełna) mleka
- 1 łyżeczka cukru
- 1/2 łyżeczki sody oczyszczonej
- 1 łyżeczka octu
- 2 jabłka (300 g)
- tłuszcz do smażenia
- cukier puder do posypania

■ Fot. autorka

Wykonanie:

Jabłka obrać i pokroić w drobną kostkę, mogą też być cienkie plasterki.

Do miski przesiać szklankę mąki, dodać jajko, cukier, mleko, sodę zalać octem i dodać, wszyst-

ko wymieszać łyżką, lub trzepaczką, tak aby nie było grudek. Dodatek octu sprawi, że soda nie będzie wyczuwalna w smaku, a racuszki w czasie smażenia nie będą piły dużo tłuszczu. Do ciasta dodać jabłka i wymieszać łyżką.

Na patelni rozgrzać olej, łyżką nakładać porcję ciasta, smażyć na niedużym grzaniu z obu stron około dwóch minut, do ładnego zrumienienia.

Racuchy — gdy będzie za gorący olej, spalą nam się od razu, dlatego trzeba uważać i smażyć raczej na średnim palniku.

Usmażone racuszki wyjmować na talerz wyłożony ręcznikiem papierowym, lekko odsączyć i podawać ciepłe posypane cukrem pudrem. Z porcji tej wyszło 24 racuszki. ■

Koncert gwiazd polskiej sceny w Wilnie z okazji Dnia Polonii i Polaków za Granicą

2 maja obchodzimy Dzień Polonii i Polaków za Granicą. Z okazji tego pięknego święta TVP Wilno zaprasza do wspólnego celebrowania polskości na placu Ratuszowym w Wilnie, gdzie o godz. 19.00 odbędzie się koncert pt. „Polska w Sercu”.

Podczas koncertu wystąpią znane polskie zespoły i wokaliści, m.in.: Maryla Rodowicz **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Podczas koncertu zabrzmia ulubione polskie przeboje, wystąpią znane polskie zespoły i wokaliści m.in.: Maryla Rodowicz, Czerwone Gitary, Blue Cafe, Kamil Bednarek, De Mono, Feel, Pectus, Golec Orkiestra, Łukasz Drapała, Ewelina Gancewska, Doda. Organizatorzy zadbali też o widowiskową scenografię, efekty wizualne oraz świetne układy taneczne. Koncert poprowadzą ulubieńcy widzów i znane osobowości telewizyjne: Aleksander Sikora i Ida Nowakowska oraz prezenterki TVP Wilno: Agata Dorodko i Aldona Połomska. Koncert wyreżyseruje Tomasz Motyl.

Muzyczne widowisko na placu Ratuszowym rozpocznie się we wtorek, 2 maja o godz. 19.00. Otwarcie bram dla publiczności od godz. 17.45. Wstęp wolny! Wydarzenie będzie też transmitowane na antenie TVP Wilno i TVP1.

Dzień Polonii i Polaków za Granicą obchodzony jest od 2002. Święto państwowe ustanowione zostało przez Sejm RP z inicjatywy Senatu

RP. W ten sposób uhonorowano osoby żyjące poza granicami Polski, które zabiegały o polską niepodległość oraz wyrażały swoje przywiązanie do Rzeczypospolitej. Według danych polskiego MSZ poza Polską mieszka ok. 20 mln osób polskiego pochodzenia. Są to osoby, które wyjechały z kraju lub urodziły się poza Polską, ale czują się do polskiego pochodzenia i związków z polskością: potomkowie emigrantów z XIX wieku i uchodźców uciekających przed wojnami, kolejne pokolenia dawnych obywateli polskich, którzy zostali na Wschodzie, niegdysiejsi dysydenci z rodzinami i emigranci zarobkowi.

2 maja obchodzony jest także Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej. Tego dnia odbędzie się również uroczyste otwarcie nowej siedziby TVP Wilno w dobudowanym skrzydle Domu Kultury Polskiej w Wilnie. Jest to pierwsza placówka Telewizji Polskiej poza granicami kraju. ■

Opr. J.G.

W środę zawiąją syreny

W środę, 26 kwietnia, o godz. 11:52 na Litwie zawiąją syreny ostrzegawcze. W tym czasie Departament Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa MSW rozpocznie kontrolę systemu ostrzegania publicznego.

Syreny będą wyc przez 3 minuty, do godz. 11.55. Następnie na pierwszym i drugim programie Radia Litewskiego zostaną podane informacje skierowane do mieszkańców. Po usłyszeniu syren mieszkańcy muszą natychmiast wyłączyć radio lub telewizję, wysłuchać informacji i postępować zgodnie z zaleceniami. Podczas kontroli systemu ostrzegania mieszkańcy będą informowani także za pomocą krótkich wiadomości wysyłanych na telefony komórkowe z włączoną funkcją transmisji komórkowej.

„Bądź oszczędny – wymień centy!”

Bank Litwy organizuje akcję „Būk taupus — iškeisk centus!” („Bądź oszczędny — wymień centy!”).

Mieszkańcy są zachęceni do wymiany monet o nominałach 1 i 2 centów w celu ponownego wprowadzenia ich do obiegu.

„Drobne monety są zwykle używane do płatności tylko raz. Po otrzymaniu reszty gubią się lub leżą w skarbonkach mieszkańców” — czytamy w komunikacie Banku Litwy.

Według wyliczeń banku od czasu wprowadzenia euro w kraju mieszkańcy Litwy stracili ponad 2 mln euro w monetach euro o nominałach 1 i 2 centów.

L24.lt, zw.lt

Fot. Pixabay.com

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Polonia 24
7.55	Rusz się człowieku
8.10	Wielcy Polacy, wielkie historie
9.00	Niezłomni polskich kresów
9.30	Detektyw Literka
9.40	Przyjaciele Misia i Margolci
10.05	Gra słów
10.30	Słownik polsko@polski
10.55	Podróże Małej i Dużej
11.20	Historia Mediów - Media story
11.45, 21.00	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.10	S. „Leśniczówka”
12.30	Smaki świata
13.00	Info Wilno
13.05	Studio Wschód
13.30	Szansa na sukces
14.20	Gwiazdozbiór
14.50	Pałace i rezydencje Łubelszczyzny
15.05	S. „Ja to mam szczęście!”
15.30	Astronarium
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Stulecie Winnych”
17.05	S. „Klan”
17.30	Detektyw Literka
17.40	Przyjaciele Misia i Margolci
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.25	S. „Leśniczówka”
21.50	Dzikie serca
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Kasta”
23.50	Info Wilno
00.05	Studio Wilno
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	

8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40, 23.50	S. „Alpejscy detektywi”
10.30	S. „Ostatni ślad”
11.15	Euromaxx
11.30	Kto i dlaczego?
12.00	S. dok. „Poznaj Japonię”
13.00	„Żyjmy czystiej”
13.30	„Notatki przyrodnika”
14.00	15.00, 16.00
16.15	S. „Z pamiętnika położnej”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	(Nie)emigranci
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„Podróżująca w czasie”
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Ana Tramel. Gra”

6.00	Filmy anim.
7.00	Pani chłopka
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	Od...do...
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Miłosne potyczki”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.35	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Będzie wszystkiego
21.00	S. „Potrzebuję miłości”
21.30	Wiadomości
22.30	„Ninja zabójca” thriller
00.25	S. „Superman i Lois”

LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Historie rzeczy
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Styl

8.30	Poranny przekładaniec
9.00	Dzień dobry, Litwo
11.30	Wileński Zeszyt
12.00	Urodzeni w tym samym dniu
13.00	Odblaski
13.30	Spacery
14.00	Dajmy czadu!
15.10	Nie mam tylu lat
15.40	Szkoła kreatywności
15.50	S. „Ostatni ślad”
16.35	Weranda
17.05	„Chorały gregoriańskie 2.0” film dok.
18.00	S. „Górski lekarz”
18.45	„Ekspres naukowy”
19.00	7 dni Kowna
19.30	„Trzeci Maja, czyli dziś” film dok.
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	1000 cudów świata
22.30	Dzień Kultury
23.00	Notatki przyrodnika
23.30	Nie mam tylu lat
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)

6.00	Seriale anim.
7.45	„Gorąco z TV3”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Mała wdowa”
11.00	S. „Nadzieja”
12.00	S. „Fragmenty życia”
14.00	S. „Miłość i pieniądze”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	W centrum uwagi z E. Jakilaitisem
20.00	Pod prąd
21.00	S. „Przekłęci”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Człowiek Tai Chi” dramat
00.35	S. „NCIS: Hawaiki”

BTW	
------------	--

6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.20	S. „Toptun”
9.25, 14.50	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35	S. „CSI Miami”
11.35, 17.30	S. „Policja Chicago”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
17.00	Dzień info
19.30	S. „FBI III”
20.30	„Ale numer”
21.00	„Impact Earth” film fab.
00.40	„FTB”

5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	Czyste miasta
8.00	S. „Nie wyrzekaj się”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Ochroniarz dzieci”
11.00, 21.25	S. „Cyganeiczka Lala”
12.00	Kod zdrowia
13.00	Nowy dzień
14.00, 0.30	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00, 23.30	S. dok. „Moja miłość, mój zabójca”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo

5.40	S. „Hawaii 5.0”
7.30	„Nagi instynkt przetrwania”
8.30	„Przekłęci”
9.00	„E-gazas dugnas”
9.30	S. „Semafor”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30, 19.00	S. „Żonaty

i z dziećmi”	
12.00	„Talenty Ameryki”
14.00	„Nagi instynkt przetrwania”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
18.00	S. „Semafor”
20.00	S. „El Chapo”
21.00	„Przetrwać do świtu” komedia
22.50	S. „Bosch”
23.50	S. „Yellowstone”

6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	S. „Nieśmiertelnik”
11.00	S. „Alpejscy ratownicy”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	„Zamieńmy się żonami”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Morderstwa w Sandhamn”
22.55	S. „Pacific Criminal”
01.10	S. „Spirala”

6.15	S. „Dziedzictwo”
7.05	S. „Wspaniałe stulecie”
8.00	Transmisja Mszy Świętej
8.30	„Kościół z bliska”
9.00	Wiadomości
9.10	„Kwadrans polityczny”
9.25	„Informacje kulturalne”
9.30	Pogoda poranna
9.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz Alex”
11.35	S. „Ojciec Mateusz”
12.30	S. „Leśniczówka”
13.00	Wiadomości
13.10	„Agrobiznes”
13.35	„Magazyn Rolniczy”

13.50 „Wzdłuż 15. południka. Różnice i podobieństwa”		19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór	19.55 „Informacje kulturalne”	17.00 Informacje dnia
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”	7.00 „Polonia 24”	19.35 „O tym się mówi”	20.15 S. „Korona królów”	17.10 „Jestem mamą”
16.00 Wiadomości	7.30 „Anna Dymna - spotkajmy się”	20.10 Info Kultura	20.40 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”	17.25 „Przyroda w obiektywie”
16.20, 21.15 ALARM!	8.00 „Co dalej?”	20.15 „ALARM!”	21.00 „Samochody, które podbiły świat”	17.40 „Ojcowie Niepodległości” reportaż
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”	8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.30 „Panorama”)	20.30 Wiadomości	21.45 S. dok. „Wojna o trony.”	18.10 „Prosto o gospodarce”
17.05 S. „Dziedzictwo”	12.00 „Zoom Polonii”	21.00 Gość Wiadomości	22.35 „Bez prawa do życia” film dok.	18.30 „Zostań żołnierzem RP”
18.00 „Teleexpress”	12.10 „Kamperem po Południu”	21.15 „Minęła 20.”	23.25 „Tu Radio Solidarność” film dok.	18.45 Muzyczne chwile
18.20 „Jaka to melodia?”	12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia”	22.00 „Nie da się ukryć”		18.55 „Poczet wielkich Polaków”
18.55 S. „Klan”	13.00 Wiadomości	22.50 „W tyle wizji”		19.00 Modlitwa Regina Coeli
19.25 S. „Leśniczówka”	13.15 S. „Dom”	23.30 „W tyle wizji Extra”		19.05 Informacje dnia
19.55 „Jeden z dziesięciu”	15.05 „Giganci historii”	00.00 Info Wieczór		19.15 „Ze szkolnej ławki”
20.30 Wiadomości	16.00 Wiadomości	00.30 „W akcji”		20.25 Święty na każdy dzień
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	16.15 „Przystanek Historia”			20.30 „Każdy maluch to potrafi”
22.05 „Portrety przeszłości” film dok.	16.35 „Przyjaciele”	7.00 „Był taki dzień”	6.00 „Maryjo - Tobie zawierzyłem” koncert	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
23.10 „Kto ratuje jedno życie. Bracia” dramat	16.45 „Mrówki górą!”	7.05 „Wojna w eterze”	7.30 „Katownie praskie” film dok.	21.20 Modlitwa różańcowa
00.40 „Resortowe dzieci”	17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	7.10 „Informacje kulturalne”	8.20 „Filmowe życiorysy”	21.50 „Myśląc Ojczyzna”
	18.00 Teleexpress	7.25 „Było, nie minęło”	8.55 „Poczet wielkich Polaków”	22.00 Apel Jasnogórski
7.55 „Zaginione - odnalezione”	18.20 „Studio Wschód”	7.45 „Był taki dzień”	9.00 Informacje dnia	22.20 Informacje dnia
8.20, 14.10, 22.50 „Informacje kulturalne”	18.55 „Nad Niemnem”	8.00 S. „Wojenne dziewczyny”	9.15 „Polski punkt widzenia”	22.40 „Polski punkt widzenia”
8.50 „Księga Przestrzeni”	19.10 „Studio Lwów”	8.45 „Przyrodnik na tropie”	9.35 „Pogranicze” reportaż	23.00 S. „Tajemnica Enigmy”
9.35 „Zaginione Skarby”	19.30 „Informacje kulturalne”	9.10 „Okrasa łamie przepisy”	10.00 „Sanktuarium Matki Bożej w La Salette” film dok.	23.45 „Mali Bracia Ubogich” film dok.
9.50 „Wenecja” dramat	19.45 „Czym żyje świat”	9.40 „Po PRLu”	10.55 Święty na każdy dzień	00.40 „Żeby być świętym” film dok.
12.00 S. „Noce i dnie”	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	10.10 „Był taki dzień”	11.00 Informacje dnia	
13.10 „Luwr ponadczasowy”	20.30 Wiadomości	10.15 S. „Janka”	11.15 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej”	6.00 Fani czterech kółek
14.35 „Ogród Barbarzyńcy” film dok.	21.20 S. „Ojciec Mateusz”	10.45 „Arsenał. Magazyn militarno-historyczny”	11.45 „Zew natury”	9.00 Jak to jest zrobione?
15.10 „Playtime komedia	22.55 „Zoom Polonii”	11.10 „Był taki dzień”	12.05 „Mocni w wierze”	10.00 Skarby z szopy
17.20 „Galeria sztuki na ekranie”	23.05 „Polonia 24”	11.15 „Studium zbrodni - zagłada szteta w Łomazach” film dok.	12.35 Święty na każdy dzień	10.30 Walka o bagaż
18.25 „Co dalej?”	23.35 „Izrael zaczął się w Polsce” film dok.	12.00 „Flesz historii”	12.40 „Ma się rozumieć”	11.00 Morze złota
19.00 „Wielcy, więksi i najwięksi”	00.30 S. „Leśniczówka”	12.20 „Był taki dzień”	12.50 „Słowo życia”	12.00 Łowcy staroci
19.40 XV Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole		12.25 „Archiwum zimnej wojny”	13.00 Modlitwa Regina Coeli	12.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 „Kobieta idzie na wojnę” film fab.	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek.	12.45 „W kotle historii”	13.03 Informacje dnia	14.00 Estremalne jachty
23.15 „Teatr Telewizji - Gdy tańczyła Isadora”	8.10 „Jedziemy”	13.15 S. „Sprawiedliwi. Kto ratuje jedno życie...”	13.20 S. dok. „Bądź wielki przed Bogiem”	17.00 Skarby z szopy
01.10 Film krótkom.	8.50 „Agrobiznes”	14.00 „Ostatni świadek” film dok.	14.20 „Nuty nadziei”	17.30 Okazja na dom
	9.00 „Jedziemy dalej”	15.00 „Historia dzieje się”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry	18.00 Łowcy staroci
	9.20 „Minęła 8.”	16.05 „Giganci historii”	15.20 Muzyczne chwile	19.00 Jak to jest zrobione?
	10.10 „Minęła 9.”	16.45 „Przyrodnik na tropie”	15.30 „Stanisław Ledóchowski i jego twórczość” film dok.	19.30 Jak to działa?
	10.40 Plan dnia	17.10 S. „Doręczyciel”	16.50 „Ma się rozumieć”	20.00 Gorączka złota
	11.30 Serwis Info Dzień	18.20 S. „Wojenne dziewczyny”		22.00 Morze złota
	13.00 Info Raport	19.05 „Było, nie minęło”		00.00 Łowcy staroci
	14.30 Serwis Info Dzień (17.45 Info Kultura)	19.25 „Oblicza wojny”		
	16.30 Info Dzień			
	18.00 „Teleexpress”			
	18.15 „Teleexpress Extra”			
	18.30 „O co chodzi”			
	19.00 Panorama			

TVP WILNO	
7.00 Info Wilno	
7.15 Studio Wilno	
7.30 Polonia 24	
7.55 Moda na rodzinę	
8.25 Nad Niemnem	
8.40 Dzikie serca	
9.35 Zwierzaki Czytaki	
9.50 Odlotowe opowieści	
10.05 Gra słów. Krzyżówka	
10.25 Słownik polsko@polski	
10.55 Litwa nieoczywista	
11.15 Dobre historie	
11.40 Dzieła, arcydzieła	
12.10 S. „Leśniczówka”	
12.30 Qulszoł	
13.00 Info Wilno	
13.05 Całkiem niezła historia	
13.15 Polacy świata	
13.25 Zakochaj się w Polsce	
13.45 Va Banque	
14.35 Gra Warszawa	
15.05 S. „Ja to mam szczęście!”	
15.30 Jak to działa	
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego	
16.20 S. „Warto kochać”	
17.05 S. „Klan”	
17.30 Odlotowe opowieści	
17.45 Zwierzaki Czytaki	
17.55 Czytanie przed spaniem	
18.05 S. „Barwy szczęścia”	
19.00 Info Wilno	
19.15 Studio Wilno	
19.40 S. „M jak miłość”	
20.30 Wiadomości	
21.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	
21.25 S. „Leśniczówka”	
21.50 Goodbye Soviet Union	
22.45 Informacje kulturalne	
23.25 S. „Na sygnale”	
00.10 Info Wilno	
00.30 Studio Wilno	
LRT TV	
6.00 Hymn Republiki	

Litewskiej	
6.02 Dzień dobry, Litwo	
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	
8.30 Wiadomości	
8.55 S. „Soko Leipzig”	
9.40 S. „Alpejscy detektywi”	
10.30 S. „Ostatni ślad”	
11.15 Euromaxx	
11.30 Kto i dlaczego?	
12.00 S. dok. „Made in Kyoto”	
13.00 (Nie)emigranci	
14.00 15.00, 16.00	
Wiadomości	
16.15 S. „Z pamiętnika położnej”	
17.15 S. „Wszystko dla pań”	
18.00 Kto i dlaczego?	
18.30 Ważna godzina	
19.30 Druga strona	
20.30 Euroliga przez LRT. Ćwierćfinał	
20.45 „Barcelona”- „Žalgiris”	
23.30 Litewscy olimpijczycy	
	
6.00 Filmy anim.	
7.00 Pani chłopka	
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”	
10.00 S. „Świeża krew”	
11.00 Będzie wszystkiego	
12.00 Wiadomości	
13.20 Pani chłopka	
14.30 S. „Miłosne potyczki”	
15.30 S. „Złoty chłopak”	
16.30 Dobry wieczór, Litwo	
18.30 Wiadomości	
19.30 KK2	
20.00 Szeszkiņa 20	
21.00 S. „Potrzebuję miłości”	
21.30 Wiadomości	
22.30 „Bracia Oodie” komedia	
00.35 S. „Superman i Lois”	
LRT PLUS	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	
6.05 (Nie)emigranci	
7.00 Kto i dlaczego?	
7.30 Wielkim planem	
8.30 Wiara i życie	

9.00 Dzień dobry, Litwo	
11.30 Jesteśmy z Ukrainy	
12.00 W sercu Litwin	
13.00 Nadzieja po obu stronach Atlantyku	
13.30 Euromaxx	
14.00 „Brytyjskie akcenty” koncert Orkiestry Kameralnej Św. Krzysztofa	
15.15 Wilno 700. Muzyczna podróż w czasie	
15.50 S. „Ostatni ślad”	
16.35 „7 dni Kowna”	
17.05 „Trzeci maja, czyli dziś” film dok.	
18.00 S. „Górski lekarz”	
18.45 Ekspres naukowy	
19.00 To jest kino	
19.30 „Cyfrowi wojownicy. Kobiety zmieniające świat” film dok.	
20.30 Panorama	
21.00 Temat dnia	
21.30 Justina Auškelyte gra Beethovena	
23.00 Legendy. Dziś i na zawsze	
00.00 Wiadomości DW (ros.)	
00.15 Dziś na świecie (ros.)	
	
6.00 Seriale anim.	
7.45 Pod prąd	
8.55 S. „W wirze miłości”	
10.00 S. „Mała wdowa”	
11.00 S. „Nadzieja”	
12.00 S. „Fragmenty życia”	
14.00 S. „Miłość i pieniądze”	
15.00 S. anim.	
16.00 Wiadomości TV3	
16.30 TV Pomoc	
18.30 TV3 wiadomości	
19.30 W centrum uwagi z E. Jakilaitisem	
20.00 „Show dobrego wieczoru”	
21.00 S. „Przekłęci”	
21.30 Wieczorne wiadomości TV3	
22.30 „Rzyżko zawodowe” thriller	

	
6.00 S. „Nieśmiertelny”	
7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni	
8.25, 16.00 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”	
10.35 S. „CSI Miami”	
11.35, 17.30 S. „Policja Chicago”	
12.30 S. „Nieśmiertelny”	
14.50 S. „Toptun”	
17.00 Dzień info	
18.30 S. „CSI Miami”	
19.30 S. „FBI”	
20.30 Ale numer!	
21.00 „Rocky IV” film fab.	
22.50 „Impact Earth” film fab.	
00.45 S. „FBI III”	
	
5.30, 13.00 Nowy dzień	
6.30 S. „Jasnowidz”	
7.30 Litewskie szkoły	
8.00 S. „Nie wyrzekaj się”	
9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”	
10.00 S. „Ochroniarz dzieci”	
11.00, 21.25 S. „Cyganećka Lala”	
12.00 Kultura odpadów	
12.30 Twórcy żywności	
14.00, 0.30 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”	
15.00 S. „Jasnowidz”	
16.00, 18.00 Reporter	
16.20 Sport. Pogoda	
16.30 Litwa na żywo	
17.00, 23.30 S. dok. „Moja miłość, mój zabójca”	
18.20 Sport. Pogoda	
18.30 „Stop linia”	
20.00, 22.30 Reporter	
20.40 Sport. Pogoda	
20.50 S. „Jasnowidz”	
22.50 Sport. Pogoda	
23.00 Litwa na żywo	
	
5.45 S. „Hawaii 5.0”	
7.30 „Nagi instynkt przetrwania”	

8.30 S. „Przekłęci”	
9.00 „Na jednym końcu haczyk”	
9.30 S. „Semafor”	
10.30 S. „Simpsonowie”	
11.30, 19.00 S. „Żonaty i z dziećmi”	
12.30 S. „Tatuś rządzi”	
13.00 „Nagi instynkt przetrwania”	
15.00 S. „CSI. NY”	
16.00 S. „Hawaii 5.0”	
18.00 S. „Semafor”	
20.00 S. „El Chapo”	
21.00 „Wstęp wzbroniony” dramat	
22.55 S. „Bosch”	
23.50 S. „Yellowstone”	
	
6.00 S. „Kadin”	
7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”	
8.00 S. „Zakazany owoc”	
9.00 S. „Zranione serce”	
10.00 S. „Nieśmiertelnik”	
11.00 S. „Ratownicy Alpejscy”	
12.00 S. „Dr House”	
13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”	
14.00 S. „Major Crimes”	
15.00 S. „Anupamaa”	
16.00 „Zamieńmy się żonami”	
18.00 S. „Major Crimes”	
19.00 S. „Dr House”	
21.00 S. „Morderstwa w Sandhamn”	
00.50 S. „Spirala”	
	
6.15 S. „Dziedzictwo”	
7.05 S. „Wspaniałe stulecie”	
8.00 Transmisja Mszy Świętej	
8.30 „Rodzinny ekspres”	
9.00 Wiadomości	
9.10 „Kwadrans polityczny”	
9.25 „Informacje kulturalne”	
9.40 S. „Ranczo”	
10.40 S. „Komisarz Alex”	
11.40 S. „Ojciec Mateusz”	

12.30 S. „Leśniczówka”	z Opola”	8.10 „Jedziemy”	film dok.	Franciszka w
13.00 Wiadomości	21.00 „Kryptonim	8.50 „Agrobiznes”	15.55 „Giganci historii”	Watykanie
13.10 „Agrobiznes”	HHH” film fab.	9.00 „Jedziemy dalej”	16.45 „Było, nie minęło”	12.00 „Danuta
13.35 „Rok w ogrodzie	23.15 „Informacje	9.20 „Minęła 8.”	17.15 S. „Doręczyciel”	Siedzikówna
Extra”	kulturalne”	10.10 „Minęła 9.”	18.00 S. „Wojenne	„Inka” reportaż
13.50 „Wzdłuż 15.	23.40 „Tanie Dranie -	10.40 Plan dnia	dziewczyny”	12.25 „Jestem mamą”
południka.	Moroz i	11.30 Serwis Info Dzień	18.45 „Nie taka prosta	12.40 „Prosto
Różnice i	Kłopotowski	13.00 Info Raport	historia”	o gospodarce”
podobieństwa”	komentują świat”	14.30 Serwis Info Dzień	19.10 „Flesz historii	13.00, 19.00 Modlitwa
15.00 S. „Wspaniałe	00.20 „Więcej niż	16.30 Info Dzień	extra”	Regina Coeli
stulecie”	fikcja”	(17.45 Info Kultura)	19.15 „Arsenał.	13.03 Informacje dnia
16.00 Wiadomości		18.00 „Teleexpress”	Magazyn	13.20 S. „Tajemnica
16.20, 21.15 „ALARM!”	7.00 „Polonia 24”	18.15 „Teleexpress	militarno-	Enigmy”
16.35 „Gra słów.	7.30 „Stacja Innowacja”	Extra”	historyczny”	14.05 „Don Hoppe”
Krzyżówka”	7.45 „Polacy na ratunek	18.30 „O co chodzi”	20.00 „Informacje	film dok.
17.05 S. „Dziedzictwo”	Żydom”	19.00 Panorama	kulturalne”	14.30 Msza Święta z
18.00 „Teleexpress”	8.00 „Qulszoł”	19.20, 22.20 Serwis	20.15 „Był taki dzień”	Jasnej Góry
18.20 „Jaka to	8.30 „Pytanie	Info Wieczór	20.20 S. „Korona	15.20 Muzyczne chwile
melodia?”	na śniadanie”	19.35 „O tym się mówi”	królów”	15.30 Film dok.
18.55 S. „Klan”	(11.35 „Panorama”)	20.10 Info Kultura	20.40 „Zaginione?	16.25 „Europejska perła
19.25 S. „Leśniczówka”	12.05 „Zoom Polonii”	20.15 „ALARM!”	Ocalone? Historie	baroku” reportaż
20.00 „Jeden	12.10 „Studio Lwów”	20.30 Wiadomości	zawodów	16.50 „Ma się rozumieć”
z dziesięciu”	12.30, 17.30 S. „Barwy	21.00 Gość	różnych”	17.00 Informacje dnia
20.30 Wiadomości	szczęścia”	Wiadomości	21.00 S. dok. „Upadek.	17.10 „Na zdrowie”
21.30 S. „Korona	13.00 Wiadomości	21.15 „Minęła 20.”	Jak Ukraińcy	17.30 Reportaż
królów.	13.15 S. „Ojciec	22.00 „Nie da się	zniszczyli	18.00 „Po stronie
Jagiellonowie”	Mateusz”	ukryć”	imperium zła”	prawdy”
22.05 „Wielki Test o	15.00 „Izrael zaczął się	22.50 „W tyle wizji”.	21.50 „Warszawa:	18.50 Muzyczne chwile
Wodzie”	w Polsce”	23.30 „W tyle wizji	miasto	19.05 Informacje dnia
23.35 „Marek	film dok.	Extra”	podzielone”	19.15 „Rozmowy
Edelman... i była	16.00 „Wiadomości”	00.00 Info Wieczór	film dok.	niedokończony”
miłość w getcie”	16.20 S. anim. „Agatka”	00.30 „W akcji”	23.05 „Gangsterzy i	20.30 S. anim.
film dok.	16.30 S. anim. „Mami		filantropi”	21.00 Informacje dnia
	Fatale”	7.00 „Był taki dzień”	komedia	(wydanie główne)
8.00 Muzyczne poranki	16.40 „Nela Mała	7.05 „Wojna w eterze”	23.30 „Czarnobyl.	21.20 Modlitwa
8.10 „Informacje	Reporterka”	7.10 „Informacje	Zapis trwogi”	różańcowa
kulturalne”	17.00 S. „Korona	kulturalne”	film dok.	21.50 „Myśląc Ojczyzna”
8.35 „Co dalej?”	królów.	7.25 „Było, nie minęło”		22.00 Apel Jasnogórski
9.10 „Res Poloniae”	Jagiellonowie”	7.50 S. „Wojenne	6.40 „Powinowactwa	22.20 Informacje dnia
9.50 „Playtime”	18.00 Teleexpress	dziewczyny”	duchowe”	23.00 „Święty Patryk,
komedia	18.20 „Mały kawałek	8.40 „Przyrodnik	film dok.	apostoł Irlandii”
12.00 S. „Rodzina	Polski” film dok.	na tropie”	7.35 „Ordo Virtutum”	film dok.
Połanieckich”	18.55 „Kierunek	9.05 „Okrasa łamie	oratorium	00.00 „Katedra w
13.35 „Aalto: z miłości	Zachód”	przepisy”	średniowieczne	Chartres - święta
do architektury”	19.10 „Magazyn z	9.30 „Był taki dzień”	8.55, 18.55 „Poczet	geometria”
film dok.	Wysp”	9.35 Reportaż	wielkich Polaków”	film dok.
15.25 „Leśmian” Film	19.30 „Informacje	9.45 „Po PRLu”	9.00 Informacje dnia	6.00, 20.00 Fani
biograf.	kulturalne”	10.15 S. „Janka”	9.15, 22.40 „Polski	czterech kółek
17.00 „Francuski	19.45 „Czym żyje	10.50 „Campo di Fiori”	punkt widzenia”	9.00, 19.00 Jak to jest
Hollywood”	świat”	film dok.	9.35 „Każdy maluch	zrobione?”
film dok.	20.05 „Gra słów.	11.20 „Był taki dzień”	to potrafi”	10.00 Skarby z szopy
18.10 „Księża	Krzyżówka”	11.25 „Dziki serce	9.50 „Słowo życia”	10.30 Walka o bagaż
Przestrzeni”	20.30 Wiadomości	Europy” film dok.	10.00 „Zostaliśmy	11.00 Morze złota
18.45 „Zaginione	21.20 S. „Blondynka”	12.15 „Oblicza wojny”	z Bogiem, Panie	12.00 Łowcy staroci
skarby”	22.55 „Zoom Polonii”	12.45 „W kotle historii”	Pułkowniku”	13.00 Łowcy staroci:
19.00 „Spotkanie z	23.05 „Polonia 24”	13.15 S. „Biała	reportaż	renowacje
cieniem”	23.35 „Magazyn	wizytówka”	10.30 „Sanktuaria	17.00 Skarby z szopy
widowisko	Ekspresu	14.05 „Ryngraf”	polskie”	17.30 Okazja na dom
19.50 „Musical.	Reporterów”	film dok.	10.55, 20.25 Święty na	18.00 Łowcy staroci
Śpiewa Zdzisława		14.30 „Simon	każdy dzień	19.30 Jak to działa?
Sośnicka”	6.35, 11.00 Serwis Info	Wiesenthal”	11.00 Audiencja	22.00 Gwiazdorskie
koncert	Poranek	film dok.	generalna	fury
20.40 „Reminiscencje		15.20 „Łyżeczka życia”	papieża	00.00 Łowcy staroci

SPEKTAKL WG TWÓRCZOŚCI
CYPRIANA KAMIŁA NORWIDA
W 140. ROCZNICĘ ŚMIERCI WIEŚCZA

DO KRAJU TEGO...

30 KWIETNIA 2023 R. O GODZINIE 18:00
W PAŁACU BALIŃSKICH W JASZUNACH

DARIUSZ KOWALSKI- SCENARIUSZ I REŻYSERIA

WYSTĄPIĄ:

DARIUSZ KOWALSKI- RECYTACJE

JOACHIM MENCEL- LIRA KORBOWA

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu.

Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. 8 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń,

alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówkę i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. 8 600 18 083 (Leon)

PRACA

PRACA W DOMU!

Potrzebni kupcy i zbieracze ślimaków winogronowych.

Tel. 8-608 43948.

„Informuojame žemės sklypo kadastrą Nr. 414002000176, esančio Vilniaus r. sav., Kalvelių sen., Pakenės k. savininkės M.M. paveldėtojus, kad MB „Optimalūs geodeziniai sprendimai“ matininkas Albinas Ginaitas (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1904) 2023-05-08 11:30 val. vykdys žemės sklypo (kadastrą Nr. 414002000297), esančio Vilniaus r. sav., Kalvelių sen., Pakenės k., ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į Albiną Ginaitą adresu L. Giros 70-45, el. Paštu ogsvilnius@gmail.com arba telefonu 864550551.”

Zam. 2065

POSZUKUJĘ MATERIAŁÓW O MALARCE ANNIE KREPSZTUL DO FILMU DOKUMENTALNEGO

Szukam materiałów, które mogłyby być przedstawione w naszym filmie.

Poszukuję:

- fotografii związanych z działalnością i twórczością Anny Krepsztul z Taboryszek
- filmów, nagrań filmowych z udziałem Anny Krepsztul lub dotyczących uroczystości z nią związanych
- zapisków, notatek dotyczących jej życia i twórczości
- zwłaszcza wszelkich amatorskich materiałów wizualnych o Annie Krepsztul

Razem z twórcami filmu uważamy, że postać Anny Krepsztul zasługuje na film, który jest rzetelny i bogaty w informacje o jej wyjątkowym życiu. Dlatego zwracam się do Państwa z uprzejmą prośbą o pomoc w zgromadzeniu takich materiałów.

Kontakt: Julia Popławska;
poplawska.julia@gmail.com

WYDANIE CODZIENNE (indeks 0044)	1 mies. – 8,00 €
	3 mies. – 22,00 €
	6 mies. – 43,00 €
WYDANIE CODZIENNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, EMERYTÓW (indeks 0227)	1 mies. – 7,00 €
	3 mies. – 20,00 €
	6 mies. – 39,00 €
WYDANIE MAGAZYNOWE (indeks 0172)	1 mies. – 3,00 €
	3 mies. – 8,50 €
	6 mies. – 17,00 €

"Kurier Wileński" można zaprenumerować: w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas); drogą elektroniczną – www.prenumeruok.lt
Zasięgnąć informacji można pod nr tel. (8-5) 212 30 40
Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius,
kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

Ja to mam szczęście! – odc. 26 (czwartek, godz. 15.05)

W najnowszym odcinku serialu: Joanna zarządza generalne porządki. Jerzy dostaje bezdechu, na samą myśl o rozstaniu się z ukochanymi pamiątkami. Ela wraca po weekendzie spędzonym u ojca. Jest rozczarowana. Joanna musi odbudować wizerunek ojca, mimo że myśli tak samo. Do pomocy wkracza Tadeusz. Jerzy i były mąż Joanny organizują konkurs: „Kto lepiej zna Joannę” ...

Wieża. Jasny dzień (piątek, godz. 21.00)

Dramat rozgrywa się w czterech ścianach rodzinnego domu na wsi, położonego na odludziu, wśród wysokich drzew. To tu po długiej nieobecności wraca młodsza z dwóch z sióstr, Kaja, a okazją do odwiedzin starych kątów jest pierwsza komunia małej Niny, córki drugiej z sióstr, Muli, oraz jej męża Michała. Mula i Michał żyli dotąd w harmonii i spokoju, opiekując się chorą matką i wychowując córkę. Okazuje się jednak, że biologiczną matką dziewczynki jest właśnie Kaja, co mocno destabilizuje życie rodzinne i prowadzi do nieporozumień i kłótni, zwłaszcza że Nina nie ma pojęcia, jaką tajemnicę skrywają od lat jej rodzice. Cały uporządkowany świat Muli rozpada się w jednej chwili.

Powidoki (sobota, godz. 21.00)

Bohaterem filmu jest Władysław Strzemiński, artysta, który nie poddał się socrealizmowi i doświadczył dramatycznych skutków swoich wyborów artystycznych. To film o tym, jak socjalistyczna władza zniszczyła charyzmatycznego i niepokornego człowieka i artystę.

